

# **Pedagogisch beleidsplan.**

**Happy Kids**

**Kinderopvang**

## Inhoudsopgave

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Voorwoord .....                                                                          | 3  |
| Hoofdstuk 1 - Visie .....                                                                | 5  |
| 1.1 Omgang met de kinderen .....                                                         | 5  |
| 1.2 Omgang met de ouders: .....                                                          | 6  |
| 1.3 Omgang met elkaar: .....                                                             | 6  |
| 1.4 Communicatie: .....                                                                  | 6  |
| 1.5 Documenteren: .....                                                                  | 6  |
| Hoofdstuk 2 - Doelstellingen .....                                                       | 8  |
| 2.1 Algemeen .....                                                                       | 8  |
| 2.2 Pedagogische doelstellingen: .....                                                   | 8  |
| Hoofdstuk 3 - Uitgangspunten pedagogisch beleid.....                                     | 10 |
| 3.1 Delen van opvoedingsverantwoordelijkheid met ouders.....                             | 10 |
| 3.2 Zelfvertrouwen, eigenwaarde en respect (respect voor de autonomie van het kind)..... | 10 |
| 3.3 Zelfstandigheid, zelfredzaamheid – vertrouwdheid, geborgenheid en veiligheid .....   | 10 |
| 3.4 De ontwikkeling van het kind .....                                                   | 11 |
| 3.5 Kindvolgsysteem en observeren.....                                                   | 15 |
| 3.6 Signalering / uitwisseling en samenwerking .....                                     | 17 |
| 3.7 Signaleren van problemen uitgewerkt .....                                            | 17 |
| 3.8 Pedagogisch coach en ondersteuning van de pedagogisch medewerkers .....              | 18 |
| 3.9 Activiteitsaanbod .....                                                              | 21 |
| 3.10 Gezonde voeding, bewegen en natuurbeleving (vervolg activiteiten).....              | 22 |
| 3.11 Waarden en normen .....                                                             | 24 |
| 3.12 Grenzen stellen.....                                                                | 26 |
| 3.13 Sociale contacten onderling .....                                                   | 27 |
| 3.14 Verdriet en troosten.....                                                           | 28 |
| 3.15 Het eigen lichaam.....                                                              | 28 |
| Hoofdstuk 4 - Ouders betrekken bij de opvang.....                                        | 29 |
| 4.1 Intakegesprek .....                                                                  | 29 |
| 4.2 Wennen .....                                                                         | 29 |
| 4.3 Mentorschap.....                                                                     | 30 |
| 4.4 Doorstromen.....                                                                     | 32 |
| 4.5 Afscheid nemen.....                                                                  | 32 |
| 4.6 Informatie overdracht tijdens haal- en breng momenten.....                           | 32 |

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4.7 Oudergesprekken/10-minutengesprekken .....                                                    | 33 |
| 4.8 Ouderavonden .....                                                                            | 33 |
| 4.9 Schriftelijke informatie: Happy Kids werkt met een ouderportaal en een digitaal schrift. .... | 34 |
| 4.10 Evaluatie momenten:.....                                                                     | 34 |
| 4.12 Flexibele opvang .....                                                                       | 35 |
| 4.13 Stagiaires.....                                                                              | 35 |
| Hoofdstuk 5 - De uitdaging van de groep .....                                                     | 38 |
| 5.1 Inrichting van de ruimte .....                                                                | 38 |
| 5.2 Keuze van speelgoed.....                                                                      | 38 |
| 5.3 Opvang in een groep .....                                                                     | 39 |
| 5.4 De dagindeling .....                                                                          | 39 |
| 5.5 Andere ruimtes dan de groep / verlaten de stamgroep .....                                     | 42 |
| Hoofdstuk 6 - Het kind in de groep.....                                                           | 43 |
| 6.1 Groepssamenstelling .....                                                                     | 43 |
| 6.2 Waarom deze samenstelling? .....                                                              | 43 |
| 6.3 Samenvoegen van groepen.....                                                                  | 44 |
| 6.4 Opendeuren Beleid.....                                                                        | 46 |
| 6.5 Drie-uursregeling: .....                                                                      | 46 |
| Hoofdstuk 7 - Uitgangspunten in de praktijk: zindelijkheidstraining als voorbeeld .....           | 49 |
| Hoofdstuk 8 - De oudercommissie.....                                                              | 51 |
| Nawoord.....                                                                                      | 52 |

## Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan voor de Kinderopvang van Happy Kids Kinderdagverblijf.

Met het op schrift stellen van de visie, de pedagogische uitgangspunten en de doelen wordt kwaliteit nagestreefd. Het maakt het pedagogisch handelen voor alle betrokkenen inzichtelijk en versterkt de professionaliteit. Het Pedagogisch Beleidsplan biedt grove kaders die richting geven aan het concrete handelen in de dagelijkse praktijk. Daarbij kan het niet anders zijn dan dat er altijd sprake is van een intentie, de dagelijkse praktijk vraagt om aanpassing aan de specifieke situatie van een bepaald

moment. Bovendien veranderen inzichten en ideeën in de loop van de tijd. Richtlijnen zullen dan na overleg aangepast moeten worden, wat kan leiden tot wijzigingen in het beleidsplan. Daarmee wordt duidelijk dat een Pedagogisch Beleidsplan het resultaat is van een cyclisch en dynamisch proces. Het Pedagogisch Beleidsplan geeft pedagogisch medewerkers richting en houvast bij hun werk en biedt ouders en andere betrokkenen inzicht in hoe er met de kinderen wordt omgegaan en waarom dat zo gebeurt.

Wanneer wij over *het kind* schrijven bedoelen we zowel een meisje als een jongen. Andersom spreken we over pedagogisch medewerker (pm-er), waarmee ook haar mannelijke collega wordt bedoelt. Als we schrijven over de ouder(s), bedoelen we ook de verzorger(s) van het kind.

Kinderen worden beschermd en gekoesterd door hun ouder(s). Daar wordt de basis gelegd voor hun verdere leven. De relatie die zij opbouwen met ouder(s), broers en zusters, oma's en opa's is van primair belang. Zij vormen de zogeheten 'binnenwereld' voor het kind. Eén van de eerste momenten dat een klein kind in aanraking komt met de 'buitenwereld' is op het kinderdagverblijf. Het kinderdagverblijf is een maatschappij in het klein waar kinderen relaties aangaan met andere volwassenen en kinderen. Kinderen worden op een andere manier gestimuleerd door de mensen om hen heen en door het materiaal dat zij krijgen aangeboden. Deze kennismaking met de 'buitenwereld' moet zorgvuldig gebeuren. Kinderopvang biedt een ondersteuning voor ouders die buitenshuis werken of studeren en/of andere bezigheden hebben, maar het draagt ook bij aan het verbreden van de leefwereld, en daarmee de ontwikkeling van het kind. Kinderopvang zou in deze tijd gezien kunnen worden als een waardevolle aanvulling op de opvoeding en ontwikkeling van het kind.

***Wij bieden aan allen die binnen Happy Kids opvang voor hun kind ontvangen, die opvang waarbij kwalitatief goede zorg, ontwikkelingsstimulering en de kinderen een fijne dag bezorgen voorop staat. De manier waarop Happy Kids dat wil doen, wordt omschreven in het pedagogische beleid.***

## **Hoofdstuk 1 - Visie**

### **1.1 Omgang met de kinderen**

Kijken en luisteren naar uw kind - en daardoor ontdekken wat het nodig heeft. Dat is onze manier om kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling. Uw kind: daar draait het om. Voor u. En voor ons. Want de opvoeding van uw kind, dat doen we samen.

In deze visie leest u hoe wij dat doen.

Ieder kind is een individu en wordt met respect positief benaderd zodat ze de kans krijgen om te ontwikkelen op hun eigen manier en tempo.

Het allerbelangrijkste wat een kind nodig heeft om te kunnen ontwikkelen is basisveiligheid en geborgenheid. Als een kind zich niet veilig en geborgen voelt zal het niet optimaal ontwikkelen.

Als een kind hier voor het eerst komt zullen wij samen ervoor zorg dragen om het kind veel liefde en aandacht geven zodat ze het gevoel hebben dat hij/zij er mag zijn en altijd bij ons terecht kan. Het geven van veel liefde en aandacht houdt natuurlijk nooit op. Uiteindelijk als een kind gewend is en zich dus veilig voelt zal het de omgeving met alles wat daarbij komt kunnen gaan ontdekken.

Ieder kind doet dit op zijn/haar eigen manier waardoor het individu juist zo sterk naar voren komt. Wij geven (de) kinderen de vrijheid en het respect om op hun eigen manier de stappen in de ontwikkeling te nemen.

De pedagogisch medewerkers gaan in op de behoefte en gevoelens van het kind en kunnen zich inleven in de belevingswereld van het kind. Spelenderwijs worden kennis, taal-spraak, motorische- en sociale vaardigheden geleerd en geoefend.

Inlevingsvermogen en betrokkenheid van de pedagogisch medewerkers is hierbij van groot belang. Betrokkenheid om er voor te zorgen dat het kind vol zelfvertrouwen relaties aan kan gaan met leeftijdsgenoten en nieuwe uitdagingen aan durft te gaan zonder daarbij bang te zijn om fouten te maken.

Inlevingsvermogen om de handelswijze van het kind te begrijpen en deze spelenderwijs in de goede richting te sturen. Kijken door de ogen van het kind. Het proces naar het doel toe is belangrijker dan het uiteindelijke resultaat. Het kind moet plezier beleven in de dingen die hij/zij doet. Een kind neemt waar met al zijn/haar zintuigen. Dit alles binnen de grenzen van veiligheid en geborgenheid.

Het welbevinden van het kind bepaald mede de kwaliteit van de kinderopvang.

De pedagogisch medewerker kijkt bewust naar de kinderen en vraagt zich daarbij af hoe kan ik ze sturen en stimuleren om ze te helpen in hun ontwikkeling. De pedagogisch medewerker kijkt niet enkel naar kinderen om een probleem op te lossen, maar om kinderen beter te leren kennen en begrijpen: met wie spelen ze, hoe maken ze contact, wat houdt ze bezig, is het veilig, zitten ze lekker in hun vel, kan ik ze nog verder stimuleren door het aanbieden van materiaal, door in hun spel mee te gaan of door speelplekjes te creëren?

### **1.2 Omgang met de ouders:**

De ouder en het kind worden enthousiast ontvangen door de pedagogisch medewerker van de groep. De ouder moet een goed gevoel hebben als hij/zij hun kind(eren) naar Happy Kids brengen. Ook een ouder moet zich gehoord en gezien voelen. Alle vragen, opmerkingen en klachten worden serieus behandeld.

Als een ouder een goed gevoel heeft bij de pedagogisch medewerker dan heeft dat een positieve uitwerking op het kind en zal het kind zich ook sneller op zijn/haar gemak voelen. Het contact met de ouder is dus heel belangrijk.

De ouder is onze klant en een goed contact met hen is van groot belang. Zij beslissen of hun kind hier komt. Ouders beslissen op gevoel. Wij laten ouders voelen dat hun kind het allerbelangrijkste bezit is wat ze hebben door zeer kindgericht met ouder en kind om te gaan.

### **1.3 Omgang met elkaar:**

De omgang onderling is vriendschappelijk en is gebaseerd op het respect hebben voor elkaars mening en levensstijl. Zo geven wij ook het goede voorbeeld naar de kinderen toe door elkaar en de omgeving met respect benaderen. Door oog te hebben voor wat er om je heen gebeurt en de manier waarop wij daar mee omgaan, laat je de kinderen zien wat de waarden van het leven zijn; respect hebben, eerlijk zijn, etc.

### **1.4 Communicatie:**

Communicatie naar ouders is zeer belangrijk en daar wordt echt de tijd voor genomen. Een ouder wil weten wat zijn/haar kind heeft gedaan, gegeten, waarmee het heeft gespeeld en met wie, hoe functioneert hij/zij op de groep en hoe zit hij/zij in haar vel.

Wij weten hoe belangrijk het is voor een ouder om te horen hoe de dag is verlopen. Ook hier komt de betrokkenheid van de pedagogisch medewerkers weer naar voren. Happy Kids werkt met een ouderportaal. Naast de mondelinge communicatie met ouders kunnen de medewerkers en ouders ook via een berichtenfunctie bepaalde zaken bespreken en/of doorgeven. Zo kan er bijvoorbeeld aan de ouders een nieuwe speen gevraagd worden of kunnen de medewerkers de ouder uitnodigen voor de jaarlijkse 10 minutengesprekken. In het ouderportaal vinden de ouders ook het digitale schrift en kunnen zij nieuwsbrieven en berichten vinden. In dit portaal staan afspraken met ouders of bijzonderheden van kinderen beschreven. Ieder kind heeft zijn eigen mentor en deze staat ook vermeld in het ouderportaal.

### **1.5 Documenteren:**

De ontwikkeling van de kinderen wordt gevolgd door observatie. Deze wordt eventueel gedocumenteerd in een overdrachtsmap, of wordt in de overdracht met de ouders besproken. Mochten er opvallende situaties zich voordoen in de ontwikkeling van het kind dan zal de pedagogisch medewerker een individueel gesprek met de ouders aangaan, om tijdig met de ouder een plan van aanpak door te spreken. Observatiemiddelen hiervoor zijn: observatieformulieren. Happy Kids werkt tevens met het digitale kind volgsysteem Doen, Praten, Bewegen & Rekenen. De

ontwikkeling van ieder kind wordt hierbij in kaart gebracht. Het kind wordt geobserveerd op de verschillende ontwikkelingsgebieden door de mentor van het kind. Een keer per jaar worden ouders uitgenodigd om dit te bespreken tijdens het 10 minuten gesprekje.

## Hoofdstuk 2 - Doelstellingen

### 2.1 Algemeen

Het bieden van kinderopvang aan de kinderen van zes weken tot vier jaar. Dit houdt in:

Het bieden van een ander leefmilieu naast die van de thuissituatie waar een professionele bijdrage wordt geleverd aan de verschillende aspecten in de opvoeding en ontwikkeling van het kind.

Het samen met de ouders opbouwen van een dusdanige relatie dat wederzijdse invloed op de opvoedingssituatie zowel thuis als bij Happy Kids mogelijk is.

Het bevorderen van de verschillende ontwikkelingsgebieden van het kind. Onder andere de sociaal-emotionele-, cognitieve-, spraak-taal-, motorische- en de lichamelijke ontwikkeling.

### 2.2 Pedagogische doelstellingen:

In dit pedagogisch beleidsplan zijn onderstaande pedagogische doelstellingen uitgewerkt terug te vinden. Zoals geformuleerd door Marianne Riksen –Walraven.

- ✓ het bieden van emotionele veiligheid;
- ✓ het bevorderen van de persoonlijke competentie;
- ✓ het bevorderen van de sociale competentie;
- ✓ het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.

Allereerst wil Happy Kids zorgdragen voor een veilige en stimulerende omgeving waarin een kind zich prettig voelt, zodat eigen initiatieven ontplooid kunnen worden en elk kind een eigen inbreng kan hebben en waar de kinderen leren rekening houden met elkaar.

De pedagogisch medewerkers hebben hierbij een verzorgende, begeleidende en sturende rol en:

- Zorgen dat het kind tot een veilige hechting komt met de pedagogisch medewerkers.
- Bieden voldoende liefde, aandacht en veiligheid zodat de kinderen vol vertrouwen hun mogelijkheden tot zichzelf en hun omgeving kunnen ontdekken.
- Zorgen dat de verschillende aspecten van de ontwikkeling aan de orde komen. Zoals de sociaal-emotionele, cognitieve, taal-spraak, motorische en lichamelijke ontwikkeling.
- Zorgen ervoor dat het kind contacten krijgt met, en waardering heeft voor andere kinderen en volwassenen.
- Stimuleert de zelfstandigheid, waarbij er van het kind wordt uitgegaan.
- Begeleiden het kind bij het leren dragen van verantwoordelijkheid voor zichzelf en anderen.
- Biedt het kind speelgoed aan, aangepast aan de ontwikkeling van het kind.
- Bieden activiteiten aan, aangepast aan de ontwikkeling van het kind.
- Volgen de ontwikkeling van kinderen en verwijzen door indien nodig.
- Geven de kinderen extra individuele aandacht, die zij nodig hebben om bepaalde hindernissen te kunnen nemen.
- Leren kinderen omgaan met emoties zowel van henzelf als van anderen.



- Troosten kinderen als zij daar behoefte aan hebben.
- Wij observeren, sturen en bemiddelen als er “ruzie” is en leren de kinderen een “ruzie” op te lossen.
- Wij leren de kinderen wat wel en niet mag en kan.
- Wij geven de kinderen de vrijheid die ze nodig hebben om zelf te ontdekken en te spelen, dit om zich tot een zelfstandig mens te kunnen ontwikkelen.

Dit zijn enkele aspecten waar wij dagelijks binnen Happy Kids mee bezig zijn.

Kinderen leren met deze aspecten ook normen en waarden, zoals o.a. speelgoed mag je niet afpakken, kinderen wordt dan geleerd dit terug te geven en er netjes om te vragen, of het kind krijgt iets anders aangeboden.

Om er voor te zorgen dat kinderen zich in een veilige en gezonde omgeving begeven heeft Happy Kids een veiligheid en gezondheidsplan ontwikkeld. Happy Kids werkt tevens met het protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag met het afwegingskader. Op elke groep bevindt zich een beleidsmap. Hierin zitten protocollen, werkafspraken en andere beleidzaken, zodat de pedagogisch medewerkers dit gemakkelijk na kunnen slaan.

### **Hoofdstuk 3 - Uitgangspunten pedagogisch beleid**

Ons pedagogisch beleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

#### **3.1 Delen van opvoedingsverantwoordelijkheid met ouders**

De ouder is de primaire opvoeder. Op het kinderdagverblijf is er eveneens sprake van opvoeding. Het kinderdagverblijf is een partner in de verzorging en opvoeding. In overleg met de ouders vullen wij de thuissituatie aan. Er vindt een wisselwerking plaats tussen pedagogische medewerkers en ouders over het 'hoe' en 'wanneer' van de ontwikkeling van hun kind. Wij praten hierover met ouders in de overdracht, mocht een ouders hier dieper op in willen gaan, vanuit vragen die er zijn over de ontwikkeling of zaken die spelen, dan kunnen zij altijd een gesprek aanvragen om over de ontwikkeling van hun kind te praten. De pedagogisch medewerkers zullen ouders ook voor een gesprek uitnodigen als zij denken dat dit van belang is voor de ontwikkeling of het welbevinden van het kind. Opvoeden doen wij samen.

#### **3.2 Zelfvertrouwen, eigenwaarde en respect (respect voor de autonomie van het kind)**

Om te kunnen 'groeien' en ontwikkelen moet het kind zich thuis voelen, zich veilig voelen, zichzelf kunnen zijn en op een respectvolle manier benaderd worden. Verschillen tussen de kinderen zien wij als een verrijking van de groep. Wij weten hoe wij kinderen het beste kunnen begeleiden, sturen en hoe te handelen. Dit doen wij op een positieve, opbouwende manier. Respect voor de autonomie van het kind houdt het volgende in: Een kind is vanaf de geboorte competent, uniek en gericht op sociale contacten en relaties. Ieder kind heeft zijn eigen temperament en laat op eigen wijze zijn behoeften en autonomie blijken. Een kind is ook afhankelijk van de volwassene met betrekking tot zijn basisbehoeften. Naar mate het kind ouder wordt, treedt er een verschuiving op van afhankelijkheid naar autonomie. Respecteren van de autonomie zit in vele kleine handelingen door de dag heen. Voorbeelden zijn; aanpassen van het dagprogramma en de dagelijkse routines, gelegenheid geven om zelf problemen op te lossen en luisteren naar kinderen. Gelegenheid geven om te helpen en bij te dragen aan de groep, zelf keuzes en plannen laten maken. Ook praten, luisteren en uitleggen, verwoorden wat er feitelijk gebeurt en wat je gaat doen. Kijken en verwoorden vanuit het perspectief van het kind. De pedagogisch medewerkers dragen hier zorg voor.

#### **3.3 Zelfstandigheid, zelfredzaamheid – vertrouwdheid, geborgenheid en veiligheid**

Wij zoeken de balans tussen geborgenheid, veiligheid en uitdagingen. Veiligheid en geborgenheid bieden de basis voor zelfvertrouwen. Uitdagingen vormen de basis voor zelfstandigheid.

Wij stimuleren de zelfstandigheid door kinderen te begeleiden en motiveren om bijvoorbeeld zelf te kiezen: waar het kind mee wil spelen en met wie. Maar we stimuleren ook de zelfstandigheid door het kind in kleine stapjes te helpen zelfstandig te worden. Bijvoorbeeld door zelf te leren drinken,

eten, plassen, aan en uit te kleden, etc. Vaardigheden die passen bij de ontwikkeling van het kind, waar het kind in stapjes werkt aan de zelfredzaamheid en zelfstandigheid.

Kinderen worden gestimuleerd om deze zelfstandige taken uit te voeren. De pedagogisch medewerkers proberen bijvoorbeeld bij het uitkleden kinderen zoveel mogelijk zelf te laten doen. Kinderen vanaf 3 jaar mogen bijvoorbeeld vanaf de tweede boterham zelf smeren. Pedagogisch medewerkers spelen in op wat het kind kan en wil. Pedagogisch medewerkers begeleiden en motiveren de kinderen. Zoveel mogelijk wordt dit afgestemd met de thuissituatie van het kind. Onze activiteiten en opdrachten passen bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Bij het aanbieden van activiteiten zorgen wij ervoor dat wij kinderen uitdagen om het geleerde iedere keer met een stapje te verbeteren. Leren doe je door niet onder je niveau bezig te zijn maar door te herhalen wat je kunt en dit verder uit te bouwen. Dit om het kind succeservaringen te laten behalen. Hierbij wordt er rekening mee gehouden dat de stappen niet te groot zijn dit kan nadelig en frustreren voor kinderen werken. De stappen mogen ook niet te klein zijn, dit geeft geen uitdaging. Denk bijvoorbeeld aan het soort puzzel dat je een kind kan aanbieden; biedt je een puzzel aan van 4, 8 of 20 stukjes. Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat niet iets van het kind wordt verwacht waaraan het niet kan voldoen. Belonen van een nieuwe stap draagt bij aan het zelfbewustzijn van het kind. Zo vinden kinderen het spannend om iets nieuws te ondernemen. Het stimuleren van de zelfstandigheid vraagt om een individuele benadering van elk kind.

Binnen de groep zijn er duidelijke regels om veiligheid te garanderen en ruimte te scheppen voor elk kind om zich te ontplooiën. Denk bijvoorbeeld aan regels als speelgoed mag je niet afpakken of wij doen elkaar geen pijn.

### **3.4 De ontwikkeling van het kind**

Op het Happy Kids worden de kinderen op allerlei manieren uitgedaagd. Kinderen 'groeien' door het aanbieden van activiteiten die aansluiten bij hun leefwereld en ontwikkelingsniveau. Wij vinden het belangrijk dat kinderen in de ontwikkeling gestimuleerd worden en dragen hier bewust aan bij. Hun cognitieve, lichamelijke, motorische, taal-spraak en sociale-emotionele ontwikkeling wordt spelenderwijs gestimuleerd door de manier waarop wij uw kind benaderen en door het aanbod van activiteiten. Kinderen die naar goede kinderopvang gaan hebben over het algemeen een voorsprong op kinderen die dit niet hebben ervaren.

#### **De rol van de pedagogisch medewerker:**

Een pedagogisch medewerker biedt op diverse manieren ondersteuning:

#### **\* Emotioneel ondersteunen**

De pedagogisch medewerker laat merken dat ze betrokken is bij wat kinderen beleven, voelen en ervaren. De pedagogisch medewerker biedt emotionele ondersteuning door het kind zich gezien en gehoord te laten voelen. Bijvoorbeeld door in te gaan op wat het kind voelt, ziet, benoemt, doet, beleeft. Te troosten als het kind verdriet heeft, oogcontact te maken, toe te lachen, belangstelling te tonen, uit te lokken, aan te moedigen en te prijzen. Kinderen kunnen ook door de contacten met andere kinderen emotionele ondersteuning ervaren.

**\* Respect voor autonomie**

De pedagogisch medewerker heeft oog voor en geeft ruimte aan de kinderen voor eigen initiatieven, ideeën en wensen en gaat hier positief op in. De pedagogisch medewerker respecteert de autonomie van het kind door hem/haar zo veel mogelijk gelegenheid te geven om zelf op onderzoek uit te gaan en hem te respecteren in wie hij/zij is, in wat hij zelf onderneemt en in de keuzes die hij maakt. De indeling van de ruimte en het dagprogramma hebben ook invloed op de mogelijkheden voor kinderen om autonomie te ervaren.

**\* Structuur bieden en grenzen stellen**

De pedagogisch medewerker biedt houvast door ervoor te zorgen dat de verwachting/situatie duidelijk is en blijft voor de kinderen. Kinderen ruimte geven om zelf dingen te doen betekent natuurlijk niet dat kinderen alles mogen. Regels zijn nodig omdat kinderen met elkaar de ruimte gebruiken. De regels zijn voor de kinderen duidelijk, maar moeten worden blijven herhaald. Kinderen proberen grenzen af te tasten en te overschrijden om te weten wat de gevolgen zijn en waar de grens ligt. Met de regels stellen de pedagogisch medewerkers een duidelijke grens. Pedagogisch medewerkers herhalen deze regels met regelmaat. Bijvoorbeeld; we mogen pas van tafel als we het liedje van de wangetjes hebben gezongen.

**\* Informatie en uitleg geven**

De pedagogisch medewerker neemt vragen serieus en sluit aan bij de behoefte, het niveau en de belevingswereld van de kinderen. Een kind heeft informatie en uitleg nodig om de wereld te leren begrijpen. Bij het geven van informatie en uitleg is het belangrijk om ervoor te zorgen dat het geen eenrichtingsverkeer wordt: de pedagogisch medewerker vertelt, het kind luistert.

**\* De pedagogisch medewerkers reageren op een sensitieve en responsieve manier op de kinderen.**

Een kind heeft anderen nodig om zich prettig te kunnen voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen. Het heeft behoefte aan aandacht, warmte en emotionele steun. Elk kind laat dit op zijn/haar eigen manier blijken. De pedagogisch medewerker moet daarom gevoelig zijn ('sensitief') voor de signalen die het kind afgeeft, door goed te kijken naar het kind en te proberen te begrijpen wat het bedoelt. Vervolgens is het belangrijk dat de pedagogisch medewerker adequaat reageert ('responsief') door op de juiste manier in te spelen op de signalen van het kind.

Het is belangrijk om de emoties en gevoelens van kinderen, bijvoorbeeld bij angst of verdriet, te verwoorden. Op deze manier kan de pedagogisch medewerker laten merken dat ze zich betrokken voelt bij wat het kind doet, wat het voelt en meemaakt, dat de pedagogisch medewerker hier begrip voor heeft en dat pedagogisch medewerker het kind hierin ondersteunt. Dit hoeft niet altijd te betekenen dat het kind krijgt wat hij wil. De pedagogisch medewerker kan niet altijd aan de wensen van het kind tegemoet komen, maar de pedagogisch medewerker kan wel laten merken dat zij de gevoelens van het kind opvangt en erkent. Bijvoorbeeld bij een ruzie tussen twee kinderen laat de pedagogisch medewerker merken dat zij er voor allebei is en zo kan de pedagogisch medewerker de

kinderen helpen om hun gevoelens naar elkaar te uiten en om tot een oplossing van het conflict te komen.

Een kind heeft anderen nodig om zich prettig te kunnen voelen en zich goed te kunnen ontwikkelen. Zo zal een kind ervaren dat het kind op de pedagogisch medewerker kan rekenen, dat de pedagogisch medewerker het kind de moeite waard vindt en vertrouwen in het kind heeft. Dit geeft het kind een gevoel van veiligheid, de pedagogisch medewerker vormt een veilige basis voor het kind. Hierdoor zal het kind vertrouwen krijgen in de omgeving en in zichzelf waardoor het kind, vanuit die veilige basis, de omgeving durft te gaan ontdekken en nieuwe dingen durft te proberen. Een kind zal daardoor in staat zijn nieuwe vaardigheden te oefenen en zichzelf verder te ontwikkelen. Een kind dat sensitief-responsieve reacties ontvangt van opvoeders zal veerkracht ontwikkelen. Een kind dat veerkrachtig is, heeft doorzettingsvermogen en flexibiliteit om problemen op te lossen en is in staat zich aan te passen aan (nieuwe) situaties. Een kind zal hierdoor beter met stress om kunnen gaan. Tegelijkertijd zal het kind ook inlevingsvermogen ontwikkelen. Hierdoor zal het kind proberen anderen te begrijpen en te helpen.

Sensitief responsief gedrag is dus:

Het opmerken van de signalen die een kind afgeeft;

Proberen te begrijpen wat het kind met deze signalen bedoelt en daar op een warme en ondersteunende manier mee omgaan, afgestemd op het kind en de situatie.

Wij bieden gedurende de dag allerlei activiteiten aan die de verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleren. Buiten deze activiteiten die wij aan kinderen bieden, hebben we gekozen voor een methode "Uk & Puk" die deze ontwikkeling ook ondersteunt.

### **Happy Kids werkt met Uk & Puk**

Uk & Puk is een programma voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) , dat de brede ontwikkeling van kinderen stimuleert door uitdagende activiteiten aan te bieden. De brede ontwikkeling betreft: de taalontwikkeling, de motorische- en zintuiglijke ontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de beginnende rekenontwikkeling.

Bij de activiteiten van het VVE-programma speelt de handpop Puk een grote rol.

Met de handpop Puk beleven de kinderen allerlei avonturen. Puk is de hele dag bij de kinderen en doet met alle dagelijkse activiteiten gewoon mee. Kinderen ontwikkelen zich op een speelse manier en de pop Puk helpt daarbij. Hij gaat soms: mee naar buiten, eet mee, mag ook in de bouwhoek spelen, mag mee ontdekken en slaapt soms mee. Voor de kinderen is Puk een vertrouwd, herkenbaar figuur op het kinderdagverblijf. Puk hoort er ook bij wanneer er thema-activiteiten aangeboden worden. Puk is het vriendje van de kinderen. Hij biedt troost en is een maatje bij wie de kinderen zich veilig voelen.

Het programma Uk & Puk is speciaal geschreven is voor het kinderdagverblijf zodat het goed aansluit bij het dagritme. Uk & Puk is gericht op kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. Uk & Puk is een VVE-programma dat goedgekeurd is als evidence-based programma in de NJI databank.

Het programma bestaat uit 11 thema's. Uk & Puk werkt met 6 weken durende thema's die aansluiten bij de belevingswereld van jonge kinderen. Binnen de thema's vinden 12 activiteiten plaats. Deze

activiteiten worden meerdere keren aangeboden. In iedere week worden aan ieder kind op de peutergroep minimaal 2 activiteiten aangeboden. Mits het kindje hier minimaal 2 dagen aanwezig is. Indien een kindje hier maar één dag is dan wordt er minimaal 1 activiteit vanuit het VVE programma aangeboden. Op de baby-ukkengroep kan een andere keus gemaakt worden dan het aanbieden van een Uk & Puk activiteit.

De activiteiten zijn uitdagend, hebben een spelend karakter en zijn op het niveau van het kind. Bij elk thema zijn aansprekende activiteiten uitgewerkt voor 3 leeftijdsgroepen (0 - 1,5 jaar, 1,5 - 2,5 jaar en 2,5 - 4 jaar). Er worden activiteiten aangeboden in de grote groep, in kleine groepjes en individueel. De activiteiten zijn gevarieerd: spel, spel in een themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie, bewegen, tijdens verzorgingsmomenten. Er worden tips gegeven voor de inrichting van de speelleeromgeving en het inzetten van materiaal. De thema's komen uit de directe belevingswereld van jonge kinderen en spelen zich af in het hier en nu.

Uk & Puk zorgt voor een goede doorgaande leerlijn naar de basisschool. Veel programma's die op de basisschool aangeboden worden sluiten goed aan bij Uk & Puk.

### **Spelen is ontdekken. En spelen is groeien.**

Daarom staat spelen centraal in Uk & Puk. De activiteiten zijn geschikt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. Deze methode is dusdanig opgebouwd dat het activiteiten aanbiedt op de verschillende leeftijds- en ontwikkelingslijnen. Natuurlijk draait het bij Uk & Puk niet om lesjes geven en lesjes leren. Uk & Puk leert baby's, dreumesen en peuters nieuwe vaardigheden en stimuleert de brede ontwikkeling. Door actief bezig te zijn en lekker te spelen!. Spelen, ontdekken en groeien: Ze mogen!

Wij doen een aanbod van Puk-activiteiten en het kind bepaalt wat hij daaruit meeneemt. Er is geen sprake van moeten. Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. (gras groeit immers ook niet door er aan te trekken!).

Het kind bepaalt onder invloed van behoefte, belangstelling, ontwikkeling en betrokkenheid of het deelneemt aan activiteiten. De pedagogisch medewerker kan dit beïnvloeden door de activiteit zo uitdagend en boeiend mogelijk te brengen en deze met herhaling aan te bieden. In verreweg de meeste situaties doen de kinderen uit zichzelf enthousiast mee. Wij registreren welke kinderen bepaalde activiteiten hebben gedaan.

### **Thema-woorden**

Bij de thema's horen woordenlijsten.

De woorden worden tijdens het thema aangeboden. Dat betekent dat het concreet gemaakt wordt. Is bijvoorbeeld het woord thermometer aan de orde bij het thema Hatsjoe!, dan is er ook een thermometer aanwezig om te bekijken en te voelen. Het woord wordt door de pedagogisch medewerker herhaaldelijk genoemd. Dit gaat op een natuurlijke manier, zonder 'schoolse' aanpak. Op de groep of in de themahoek liggen de materialen van het thema, zodat de kinderen worden uitgenodigd om de woorden zelf te gebruiken. Dit stimuleert de woordenschat.

**Ondersteuning:**

De pedagogisch medewerker ondersteunt het kind, ook tijdens de Uk & Puk activiteiten, op vier verschillende manieren.

- 1 Structuur; regels en grenzen ( o.a. vast dagritme, vaste opbouw van de activiteit en rituelen, Puk wordt betrokken bij de activiteit, duidelijkheid over wat we waar gaan doen en hoe we met elkaar omgaan).
- 2 Informatie geven ( o.a. vertellen wat het kind gaat/mag doen en hoe, Puk wordt hierbij ook ingezet)
- 3 Respect voor de autonomie ( o.a. het kind de ruimte geven voor eigenheid en het zelf doen)
- 4 Emotionele ondersteuning (o.a. zorgen voor een veilige omgeving en een goed welbevinden van het kind.)

Deze interacties zorgen ervoor dat de kinderen in een optimale situatie worden uitgenodigd om mee te doen aan de activiteiten. Het helpt mee aan de ontwikkeling van een positief welbevinden, zelfvertrouwen, een positief zelfbeeld, zelfstandigheid en plezier! Kinderen krijgen ook complimentjes. Hierbij benoemt de medewerker ook wat het kind goed doet, zodat duidelijk is voor het kind waar het kind voor wordt gecompimenteerd. Bijv. wat kun jij goed opruimen.

**Ouderbetrokkenheid:**

De ouders worden op de hoogte gebracht van het thema dat wordt aangeboden. Soms wordt er aan ouders gevraagd om mee te helpen de thema-materialen te verzamelen. Voor ieder thema geven we tips mee aan ouders over hoe de ouder zelf thuis op het thema in kan spelen. Dit zullen wij over het algemeen voor de start van ieder thema, via het Konnect ouderportaal onder de aandacht brengen. De medewerkers zullen de ouders tijdens de overdracht vertellen over de ervaring van hun kind met Uk & Puk.

**3.5 Kindvolgsysteem en observeren****Kindvolgsysteem:**

**Om kinderen structureel te volgen werken we bij Happy Kids met het kindvolgsysteem Doen, Praten, Bewegen & Rekenen 0 - 4 jaar:**

Doen, Praten, Bewegen & Rekenen is een compleet kindvolgsysteem waarmee pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van 0-4-jarigen, op het gebied van motoriek, spraak/taal en sociale competentie kunnen volgen en stimuleren.

De vragen in de observatielijsten gaan over concreet observeerbaar gedrag.

**Observatielijsten**

Pedagogisch medewerkers kunnen aan de hand van de vragen in de observatielijsten de ontwikkeling van het kind beoordelen. De vragen gaan over concreet en te observeren gedrag en geven een goed beeld van de spraak-taal, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van baby's, dreumesen en peuters.

### **Handelingssuggesties**

Vanuit de ingevulde vragenlijst worden handelingssuggesties geboden. De handelingssuggesties bieden mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind extra te stimuleren. Pedagogisch medewerkers krijgen advies over daadwerkelijke acties die het kind extra helpen bij de ontwikkeling. Niet alleen de kinderen worden hierdoor in hun ontwikkeling gestimuleerd, maar ook de pedagogisch medewerkers krijgen hierdoor meer verdieping en handvaten voor hun handelen op specifieke ontwikkelingsgebieden.

### **Doen, Praten, Bewegen & Rekenen digitaal**

De digitale versie maakt het invullen gemakkelijk en snel, maar ook zijn de gegevens eenvoudig overdraagbaar. Het biedt mogelijkheden voor uitwisseling met collega's met BSO en/of scholen en het geeft de mogelijkheid om de ontwikkeling van het kind nog duidelijker in beeld te krijgen. Naast de digitale observatielijsten zijn er overzichten van het geobserveerde gedrag en zijn er grafieken op kindniveau. De pedagogisch medewerkers voeren jaarlijks met de ouders 10 minutengesprekken en gebruiken hierbij het kindvolgsysteem.

Op dit moment wordt "zo reken ik" ontwikkeld op het moment dat deze digitaal beschikbaar is zullen wij deze ook gaan gebruiken.

De Uk & Puk methode en het kindvolgsysteem Doen, Praten, Bewegen & Rekenen kunnen heel goed samen ingezet worden. Het Uk & Puk programma en het volgsysteem 0 - 4 jaar vormt een mooie doorgaande lijn naar andere Kleutervolgsystemen. Er is een duidelijke doorgaande lijn naar de basisschool te zien.

### **Observeren**

Als pedagogisch medewerker zijn er verschillende momenten waarop bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind op kunnen vallen. Zo is er de dagelijkse observatie tijdens het werk waarbij de pedagogisch medewerker momenten zal tegenkomen waar er bijzonderheden kunnen wordenesignaleerd. Bij Happy Kids werken wij met verschillende observatie-instrumenten (o.a. het kind volgsysteem van Doen, Praten & Bewegen en de DOS, Welbevinden) die ons ondersteunen om problemen in de ontwikkeling te signaleren. We werken tevens met verschillende screeningslijsten voor bijvoorbeeld de motorisch of spraakontwikkeling. Deze observatieformulieren zijn een ondersteuning voor de pedagogisch medewerker om bepaalde bijzonderheden in de ontwikkeling in kaart te brengen en daarover in gesprek te gaan met de ouders en externe samenwerkingspartners. Dit doen wij uiteraard in overleg en met toestemming van de ouder.

#### **Welbevinden:**

De medewerkers kunnen ervoor kiezen om het observatie-instrument Welbevinden in te zetten. Welbevinden kun je omschrijven als een algemene positieve toestand waarin een kind verkeert. (lekker in je vel zitten/ het naar je zin hebben/ je prettig en op je gemak voelen) Door dit observatie-



instrument kunnen medewerkers zicht krijgen en houden op de kern van hun werk: een omgeving bieden waar kinderen zich prettig voelen, waardoor ze zich goed kunnen ontwikkelen.

Naast de zorg voor de eerste levensbehoeften, bieden wij de kinderen menselijke warmte, en aandacht. We zorgen ervoor dat de kinderen zich veilig en geborgen voelen. Vanuit het gevoel van veiligheid kunnen kinderen ontwikkelen. Als het kind zich niet veilig voelt, zal het niet de neiging hebben om spontaan op onderzoek uit te gaan. De pedagogisch medewerkers zijn altijd gespitst op veiligheid en welbevinden. Ze screenen voortdurend de omgeving en het gedrag van het kind daarop. Door het gebruik van het observatie instrument is de medewerker ervaren in het observeren. Ze weten waarnaar ze moeten kijken en hebben hierdoor een goed beeld van het welbevinden van ieder kind afzonderlijk in bepaalde situaties en van het welbevinden van de groep als geheel. Hierdoor zijn de medewerkers goed in staat om aan de behoeften van de kinderen te voldoen. Als een kind zich niet optimaal “welbevindt” zullen ze dit observatie instrument inzetten om hen te ondersteunen, waardoor zij eventueel kunnen achterhalen waardoor het kind zich minder prettig voelt. Zij kunnen dit instrument dan ook gebruiken in het gesprek met de ouder. Samen met de ouder kunnen zij eventueel een stappenplan maken indien nodig.

### **3.6 Signalering / uitwisseling en samenwerking**

Kinderopvang is dienstverlening, geen hulpverlening, maar wij hebben wel een signalerende functie. De pedagogische medewerkers zijn getraind in het observeren van het welbevinden en het volgen van de ontwikkeling van kinderen. Wanneer wij daar een probleem in signaleren, dan delen wij dat met ouders. Maakt een ouder zich zorgen over de ontwikkeling van het kind, dan kunnen zij altijd een gesprek aanvragen met de pedagogisch medewerkers van de groep. Het bespreekbaar maken van een eventueel probleem kan al een geruststellend effect hebben op de ouders. Indien er zorgen blijven en onze expertise niet verder reikt dan schakelen we hulp van derden in en adviseren ouders hierin. Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerker hierin toestemming krijgt van de ouders. Zijn er bijzonderheden in de spraak-taalontwikkeling, dan werken we samen met een logopediste. Integrale vroeghulp is ook een instantie waarmee we contacten hebben. We kunnen hen ook inschakelen. Het fijne van deze instantie is dat het laagdrempelig is. Ook is een doorverwijzing naar het centrum voor jeugd en gezin of het consultatiebureau mogelijk (VVteam). Zo zijn er, afhankelijk van de hulpvraag, verschillende instanties waar wij mee samenwerken of naar kunnen doorverwijzen. Zij kunnen de pedagogisch medewerkers, de ouders en of het kind ondersteunen en adviseren.

### **3.7 Signaleren van problemen uitgewerkt**

Soms denken pedagogisch medewerkers dat een kind een probleem heeft. Dit kan iets heel kleins zijn, bijvoorbeeld niet meer willen slapen tussen de middag. Het kan ook te maken hebben met veranderingen thuis. Of het kan zijn dat er in de ontwikkeling van het kind een achterstand dreigt. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers alert zijn op veranderingen in het gedrag van kinderen. Als pedagogisch medewerkers vermoeden dat er iets aan de hand is, wordt eerst het kind geobserveerd om het probleem met de leidinggevende en de ouders te kunnen bespreken. In principe worden alle gesignaleerde problemen met de ouders besproken. Pedagogisch medewerkers

waken ervoor om problemen te noemen zonder dat zij deze concreet kunnen omschrijven. In eerste instantie zal een gesprek met een ouder verkennend zijn. Zien de ouders ook hetzelfde gedrag thuis?

Hoe kijken ouders er tegen aan?

Beschouwen de pedagogisch medewerkers het als een serieus probleem; dat wil zeggen als er niets meegedaan wordt blijft het probleem bestaan of wordt het erger, dan wordt tijdens de werkbijeenkomst (met de leidinggevende) een plan van aanpak afgesproken. Dit kan een uitgebreidere observatie inhouden, het afspreken van een oudergesprek en/of het verzoeken tot het inschakelen van externe deskundigen. (bv. logopedist, integrale vroeghulp, centrum voor jeugd en gezin etc.) Dat laatste gebeurt alleen als ouders hun toestemming verlenen.

De leidinggevende ondersteunt de medewerkers in deze processen. Zij kunnen altijd terecht met vragen of onzekerheden bij de leidinggevende. In sommige gevallen neemt de leidinggevende observaties af om de medewerkers te ondersteunen. In bepaalde gevallen zal de pedagogisch medewerker samen met de leidinggevende in gesprek gaan met de ouder.

Indien haalbaar gaat Happy Kids in op verzoeken van andere instellingen voor medewerking bij de opsporing of oplossing van problemen rondom een kind, als de ouders ook toestemming geven voor de hulp van deze instellingen. (bijv. scholen kunnen informatie willen over het kind, ouders dienen ons dan eerst toestemming te verlenen voor wij deze informatie kunnen door spelen.)

Pedagogisch medewerkers hebben een taak om hun bezorgdheid met ouders te delen. Het bespreekbaar maken kan al een geruststellend effect hebben op ouders. In samenwerking met ouders en eventueel andere instanties kan Happy Kids meewerken aan een oplossing van het probleem. Wij zijn echter wel beperkt in de mogelijkheid om speciale behandeling of ondersteuning te bieden aan individuele kinderen. Dit vindt dan over het algemeen buiten Happy Kids Plaats. Bij vermoeden van mishandeling is het protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag voor de kinderopvang met het afwegingskader van toepassing. Hierin hebben we een meldingsplicht. Dit protocol ligt ter inzage op het kinderdagverblijf.

Het kan zijn dat een kind niet op zijn plaats blijkt te zijn op het kinderdagverblijf. Als er een plan is ontwikkeld om het probleem aan te pakken, maar dit blijkt onvoldoende te werken, dan kan de directie besluiten om over te gaan tot beëindiging van de plaatsing. De directie en/of pedagogisch coach is dan zowel betrokken geweest bij het ontwikkelen en uitwerken van het stappenplan om het probleem aan te pakken, de gesprekken met de ouders als met het besluit om de plaatsing te beëindigen.

### **3.8 Pedagogisch coach en ondersteuning van de pedagogisch medewerkers**

Pedagogisch medewerkers worden bij hun werkzaamheden ondersteund door de pedagogisch beleidsmedewerker/coach.

De pedagogisch medewerkers worden gecoacht, zodanig dat is bijgedragen aan de professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers en aan de deskundigheids- en kwaliteitsbevordering.

De pedagogisch coach/beleidsmedewerker:

- Helpt medewerkers in het signaleren van knelpunten of hiaten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden van medewerkers in relatie tot het pedagogisch beleid en achterhaald samen hun coachingsbehoeften (individuele gesprekken, observeren tijdens het meewerkend coachen op de groep, teamcoaching, intervisie en video-interactiebegeleiding). Stelt een coachingsplan op (individueel of groepsgericht) en/of faciliteert in het opstellen daarvan.
- Signaleert structurele knelpunten in de ontwikkeling van medewerkers, kwaliteit van werkzaamheden en/of processen, methoden en programma's.
- Draagt bij aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de betreffende groep kinderen (ook in complexe situaties). Treedt, afhankelijk van de situatie begeleidend, stimulerend of interveniërend op.
- Bewaakt de kwaliteit van het functioneren van de medewerkers en bespreekt dit met de betreffende medewerkers en de leidinggevende.
- Organiseert en geeft trainingen gericht op deskundigheidsbevordering. Bespreekt vooronderingen en evalueert de inhoud en lesvorm.
- Fungeert als voortrekker en voorloper bij veranderprocessen en deskundigheidsbevordering.

De pedagogisch coach/beleidsmedewerker levert een actieve bijdrage aan het mede ontwikkelen van het pedagogisch beleid. Het beleid wordt voorbereid en mede ontwikkelt, zodanig dat relevante ontwikkelingen, trends en behoeften tijdig zijn gesignaleerd en geanalyseerd. Er wordt een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het pedagogisch beleid.

De pedagogisch coach/beleidsmedewerker:

- Signaleert in- en externe trends, wet- en regelgeving, ontwikkelingen op het aandachtsgebied en behoeften tot verbetering van bestaande processen, methoden en programma's. Mede ook ons kindvolgsysteem (doen/praten/bewegen) en ons VVE programma Uk en Puk.
- Vertaalt trends, ontwikkelingen en behoeften tot verbetering of vernieuwing naar het pedagogisch beleid van Happy Kids en legt deze voor aan de leidinggevende. Zorgt voor draagvlak, acceptatie en de benodigde communicatie.
- Adviseert de leidinggevende en interne betrokkenen omtrent het te voeren beleid op het aandachtsgebied.
- Draagt zorg, samen met de leidinggevende, voor de afstemming en evaluatie van het beleid met o.a. de medewerkers en de oudercommissie.

Het pedagogisch beleid wordt bewaakt en gerealiseerd, zodanig dat het beleid is vertaald naar concrete plannen, programma's, instrumenten en methoden welke tijdig en op de juiste wijze zijn uitgevoerd en geëvalueerd.

De pedagogisch coach/beleidsmedewerker:

- Vertaalt pedagogisch beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten en levert een bijdrage aan de implementatie hiervan binnen Happy Kids.
- Bewaakt het kwaliteitsniveau van het pedagogisch beleid binnen Happy Kids, evalueert het uitgevoerde beleid en doet verbetervoorstellen.
- Geeft voorlichting, informatie en advies aan in- en externe belanghebbenden omtrent programma's, methoden en instrumenten.
- Signaleert mogelijkheden voor de doorontwikkeling en verdere professionalisering van de dienstverlening. Draagt kennis en informatie van het pedagogisch beleid over ten behoeve van de deskundigheidsbevordering zowel intern als extern (ouders, scholen).

Naast de pedagogisch coach ondersteund de directeur tevens de pedagogisch medewerkers tijdens hun werkzaamheden. Medewerkers kunnen met vragen altijd terecht bij hen beiden. De Pedagogisch coach en directeur toetsen ook door middel van observatie of men werkt volgens het pedagogisch en algemeen beleid bij Happy Kids. Een open aanspreek cultuur, verschillende overlegvormen (pedagogisch kader, één vertegenwoordiger per groep vergaderingen, groepsgesprekken, teamvergadering etc.) zorgen onder andere voor de ondersteuning van medewerkers.

Happy Kids heeft een opleidingsplan. De medewerkers krijgen verschillende trainingen aangeboden die zorgen voor verdere professionalisering van de pedagogisch medewerkers. Naast pedagogische onderwerpen zoals babyscholing zijn BHV en kinder-EHBO en taaltoets 3F een onderdeel van het opleidingsplan. Niet iedere medewerker krijgt hetzelfde aanbod aan trainingen, bepaalde trainingen worden persoonlijk of aan kleine groepjes aangeboden. Zo kunnen medewerkers ook door elkaars expertise verdieping krijgen in hun inzicht en handelen. Zo heeft een grote groep binnen Happy Kids de Uk & Puk training gevolgd of een training om te werken met de meldcode. Sommige hebben de training taal en interactievaardigheden gevolgd, weer andere de training ergo coach, babymassage, 3 plus, De DOS, muziek op schoot, stagiaire begeleiding etc.

Coaching gesprekken en functioneringsgesprekken kunnen ook tot ondersteuning van het personeel dienen. Alle pedagogisch medewerkers worden gecoached, hierbij wordt per medewerker gekeken waar de behoefte ligt.

In het kind volgsysteem Doen, Praten & Bewegen wordt per geobserveerd item handelingssuggesties gedaan hoe deze vaardigheid aangeleerd kan worden om de ontwikkeling van de kinderen optimaal te stimuleren. Hier wordt de pedagogisch medewerker ondersteund in zijn handelen naar het kind. Het VVE programma van Uk & Puk zorgt dat de Pm-er bewust wordt van de doelen waar ze per kind aan werken. De beschreven activiteit begeleidt hen hier mede in.

Via deze wegen wordt de pedagogisch medewerker binnen Happy Kids op verschillende manieren ondersteund in zijn werkzaamheden. In het ouderportaal kunnen ouders zien hoe de uren voor coaching berekend worden.

### 3.9 Activiteitenaanbod

Iedere dag zijn er op de groepen zowel momenten van vrij spel als ook gezamenlijke activiteiten. Daarbij vormen de pedagogische medewerkers soms kleine groepjes om zo gericht bezig te kunnen zijn en de ontwikkeling te stimuleren. En soms worden er gezamenlijke groepsactiviteit ondernomen en/of aangeboden. Het aanbod aan spelmogelijkheden en activiteiten is per groep afgestemd op de leeftijd en interesses van de kinderen. De activiteiten zijn erop gericht om de ontwikkeling van de kinderen op alle gebieden te stimuleren. Bij georganiseerde activiteiten binnen of buiten passen we het tempo en het niveau aan de groep of het individuele kind aan. Niemand is verplicht om mee te doen, maar kinderen worden gestimuleerd om nieuwe dingen te proberen. Bij creatieve activiteiten is bijvoorbeeld het bezig zijn met het materiaal belangrijker dan het resultaat.

De activiteiten op de babygroep zijn vooral individueel gericht. Bijv. motorische spelletjes zoals: pakken, geven, zitten, kruipen, verven en plakken. Daarnaast zijn activiteiten veel gericht op taal en contact (niet alleen als gerichte activiteit maar bijv. juist veel onder de dagelijkse contactmomenten zoals verschonen en naar bed brengen: het ritueel, contact, zingen en praten) en wordt veel voorgelezen en gezongen. De kinderen op de babygroep moeten zich zoveel mogelijk vrij kunnen bewegen, ontdekken en uitproberen. Daarom maken we beperkt gebruik van de box en de wipstoeltjes en geven we de kinderen veel bewegingsvrijheid.

Bij “vrij spel” kunnen de kinderen zelf kiezen wat ze willen doen: alleen of met anderen. De ruimtes op de peutergroepen zijn zo ingericht dat er verschillende uitnodigende speelhoeken zijn voor de kinderen en dat kinderen zelfstandig speelmateriaal kunnen pakken en opruimen. De pedagogisch medewerkers spelen in op de beleving en de behoeftes van de verschillende kinderen en/of volgen de kinderen zoveel mogelijk om zo een goed beeld te vormen van de ontwikkeling van de individuele kinderen en hun interesses en behoeftes.

Muziek, beweging en zang vormen een belangrijk aandeel in onze georganiseerde activiteiten. Veel kinderen uiten zich gemakkelijk en kunnen er vrijer door worden. Bovendien draagt het gezamenlijk zingen, dans en muziek bij aan een prettige sfeer in de groep. De pedagogisch medewerkers zorgen voor variatie wat soorten muziek betreft, klassieke muziek/ rustgevende muziek, vrolijke muziek, dansmuziek, anderstalige liedjes, muziekinstrumentjes etc.

Muziek, dans en beweging zijn onlosmakelijk verbonden met de ontwikkeling van baby's en peuters. Het gaat over communicatie, de wereld ontdekken en een wij-gevoel maken. Pedagogisch medewerkers kiezen bewust welke soort muziek of muziekactiviteit zij aanbieden. Dit kan te maken hebben met de leeftijd, of een bepaald moment op de dag, of een bepaalde behoefte van de kinderen, of een bepaald doel dat zij voor ogen hebben. Bijv.: klassieke muziek om rust te creëren in de groep of de muziek wordt als spel gebruikt om bijvoorbeeld kinderen sociale en/of motorisch vaardigheden te leren. Muziek instrumentjes worden bijvoorbeeld bij een feestje gebruikt voor de feestelijke stemming en saamenhorigheid.

De kinderen hebben vrijheid, doordat ze kunnen kiezen of ze deelnemen aan een activiteit of om vrij te spelen. Wij motiveren om kinderen wel deel te nemen aan activiteiten die wij aanbieden.

Bijvoorbeeld een Puk activiteit. Op het moment dat het kind hier geen behoefte aan heeft dan zal de activiteit ook niet veel effect hebben. Lukt het de pedagogisch medewerker het kind gemotiveerd te

krijgen, dan wordt dit uiteindelijk een vrije keus van een kind om deel te nemen aan de activiteit. Op het moment dat wij activiteiten buiten de groep doen zoals buiten spelen, naar de speeltuin of kinderboerderij dan zal het kind wel mee moeten, maar bepaald zelf hoe hij/zij zich daar verder vermaakt.

### **3.10 Gezonde voeding, bewegen en natuurbeleving (vervolg activiteiten)**

Happy Kids vindt het belangrijk om gezonde voeding en bewegen een vanzelfsprekend onderdeel te laten zijn van het dagprogramma. Wij hebben hiervoor een voedingsbeleid opgesteld dat gebaseerd is op de uitgangspunten van het voedingscentrum. Deze kunnen ouders inkijken op de groepen of kunnen ze terugvinden in het ouderportaal. Voldoende en spelenderwijs bewegen is belangrijk voor de ontwikkeling van jonge kinderen. Op jonge leeftijd gezond beweeggedrag aanleren is makkelijker dan op latere leeftijd ongezonde gewoontes afleren. Door gezonde voeding en bewegen zullen de kinderen zich fit en gezond voelen en werken wij mee aan het voorkomen van overgewicht bij kinderen. Bovendien is gezond eten en bewegen bevorderlijk voor de ontwikkeling op van de kinderen verschillende gebieden, zoals het zelfvertrouwen, motorische, persoonlijke, sociale en emotionele ontwikkeling.

We hebben ook een signaleerfunctie. Tijdens het bewegen kunnen ons dingen opvallen in de ontwikkeling. Deze zullen we dan met ouders bespreken. Door dit in een vroeg stadium te herkennen en erkennen kunnen, na doorverwijzing, ergere problemen voorkomen worden.

De eetmomenten zijn een terugkerende activiteit op de dag. Een moment van rust en aandacht voor elkaar. Hierbij staan wij nadrukkelijk stil bij wat we de kinderen aanbieden, maar ook hoe. Want samen eten en drinken is gezellig, maar bij voorkeur ook gezond. Wij bieden wij tijdens de meeste drink momenten de kinderen thee en water aan. De kinderen eten gezond broodbeleg en fruit en rauwkost. Tijdens verjaardagen hanteren wij een gezond traktatiebeleid. Wij hebben hiervoor voorbeelden liggen op Happy Kids. Feesten, inclusief verjaardagen zijn bijzondere rituelen. Het feest is op de groep en de persoon afgestemd. De manier van vieren dient begrijpelijk te zijn voor het kind.

Bewegen is voor kinderen een vanzelfsprekend onderdeel van hun ontwikkeling. Wij willen kinderen daarin begeleiden, stimuleren en uitdagen door gevarieerde beweegactiviteiten structureel in ons dagprogramma op te nemen.

We hebben een aantal speciaal geschoolde medewerkers die het bewegen met jonge kinderen extra benadrukken op de groepen. Ook maken we allemaal gebruik van de beweegtips van de "Beweegkriebels". We zorgen dat er genoeg uitnodigende beweegactiviteiten en materialen zijn en de pedagogisch medewerkers genoeg ideeën hebben om bewegen bij de kinderen te stimuleren. Als pedagogisch medewerkers geven we het goede voorbeeld door zelf veel te bewegen en mee te doen bij spelletjes, buiten spelen en dansen op muziek. We laten zien hoe leuk bewegen is door oprecht en enthousiast mee te doen. De kinderen zien en voelen dat we iets leuks samen doen.

We hebben het bewegen zoveel mogelijk geïntegreerd in onze dagelijkse routine. Zoals zelf op je stoel klimmen, bewegen bij het zingen en bij rijmpjes, zelf op de trap klimmen tijdens het verschoonmoment, zelf je broek uit- of aantrekken tijdens de plasronde.

Baby's laten we zoveel mogelijk vrij bewegen. We leggen ze regelmatig op hun buik om de wereld te ontdekken en stimuleren het spelen in buikligging. Dit is de basis voor een goede motorische ontwikkeling. We bieden baby's variatie in hun omgeving. Box, speelkleed, lage wipstoel, hoge wipstoel, aankleedkussen, op schoot, op de arm, schommelstoel, binnen en/of buiten.

Dreumesen dagen we uit om op ontdekking te gaan. Kruipend of tijgerend. Wat passend is bij dit kind. We dagen ze uit door verschillende spelvormen te gebruiken. Hindernisbanen met zachte klimmaterialen, kruiptunnels/speelhuisjes om door de kruipen of je in te verstoppen en sensopathisch materiaal waar je op kan klimmen, maar ook kan voelen met je voeten en of handen.

Peuters kunnen lopen, fietsen, klimmen, rennen, dansen op muziek, springen, kleuteren, kruipen en stoeien. Verder wordt er regelmatig een parcours opgesteld waarbij de kinderen leren hun evenwicht en balans te ontwikkelen. We doen veel beweegspelletjes. Dit om te bewegen, maar ook om de sociaal- emotionele ontwikkeling te stimuleren. Zoals contact maken, wachten op een ander, samen spelen, conflicten oplossen en teleurstellingen verwerken.

In onze centrale hal en op de uitdagende buitenspeelplaats worden kinderen gemotiveerd voor allerlei motorische vaardigheden. Iedereen mag gek doen en kan zijn energie kwijt. De binnenruimte is zo ingericht dat het uitnodigt om te bewegen. Binnen is er een speelhuisje met trap en glijbaan. Maar er is ook genoeg ruimte om vrij te bewegen. Er zijn ook materialen die gepakt kunnen worden zoals (loop)fietsen, skelters, zachte blokken om over te klimmen, klauteren, balanceren, sensopathische materialen en materiaal om beweegspelletjes te doen zoals een parachute en ballen. Een afgeleide van dit soort activiteiten vindt ook plaats op de baby-ukkengroep.

Happy Kids vindt het belangrijk dat kinderen buiten spelen hierdoor brengen we de kinderen in contact met de natuur. Buiten spelen en bewegen in de natuur heeft voordelen: Uit langdurige Zwitserse onderzoeken blijkt dat kinderen die door hun ouders en de omgeving in de gelegenheid worden gesteld de voor- en nadelen van het buitenspelen mee te maken, later lichamelijk gezonder, motorisch beter ontwikkeld en sociaal vaardiger zijn. Onderzoek van de Oxford University voegt daar nog aan toe dat buitenspelen de kans op angst en depressie vermindert en het probleemoplossend vermogen en het zelfvertrouwen bevordert.

Onze buitenruimte is uitdagend ingericht met speeltoestellen, een zandbak, verstop- en onderzoekplekjes. Hier kunnen zij vrij spelen of meedoen aan georganiseerde spellen, zoals verstoppertje, evenwicht- en balans spelletjes.

Wij hebben uitdagende fietsen en buiten speel- materialen. Er is een zand- en watertafel en een mobiele waterpomp hiermee kunnen kinderen met zand en water experimenteren. Als het lekker weer is zetten wij de buiten "douche" aan of zetten we het zwembad op. Af en toe trekken wij erop

uit met de kinderen en zoeken de natuur op zo maken wij uitstapjes naar bijvoorbeeld het bos of de hei. Tevens maken we uitstapjes naar de kinderboerderij, wandelen om naar de treinen te kijken en bezoeken andere speelplaatsen. Voor uitstapjes werkt Happy Kids met een protocol veiligheid bij uitstapjes. Indien een deel van de groep een activiteit gaat doen bijv. naar het Maanderzand dan zal de andere medewerker ondersteund worden door een tijdelijke beroepskracht indien dit nodig is voor de BKR (beroepskracht- kind ratio).

Bij Happy Kids hebben wij dieren en een moestuin. Hier vinden verschillende activiteiten plaats. Tevens willen wij bijdragen aan het grootbrengen van een generatie kinderen die de kans krijgt liefde voor de natuur te ontwikkelen. Spelenderwijs leren kinderen ontdekken hoe zij zelf goed voor de natuur en dieren kunnen zorgen. Wij hebben hiervoor een moestuin aangelegd waar wij met de kinderen zaaien, de tuin onderhouden en oogsten. De groente en kruiden uit de moestuin worden gegeten of gebruikt bij het koken waarna het door de kinderen wordt opgegeten. Ze doen fysieke, zintuiglijke, gevoelsmatige en rationele ervaringen op door de verschillen in de seizoenen en de natuurbeleving. Dit vindt plaats binnen en buiten Happy Kids. Ook heeft Happy Kids kippen en een konijn. De kinderen leren rekening te houden met de dieren en hiervoor zorg te dragen. Kinderen leren ook bepaalde angsten te overwinnen en kunnen sociale ervaringen op doen doordat zij samen voor de moestuin of de dieren zorgen.

Bij Happy Kids hebben we een coach gezonde kinderopvang in dienst. Zij draagt zorg structureel voor een gezonde levensstijl van kinderen en de deskundigheid van de pedagogisch medewerkers hierover. Hier vallen de thema's gezonde voeding, bewegen en natuurbeleving onder. Ook het gezonde luchtklimaat binnen de opvang, fysieke veiligheid, dagritme, seksuele- en sociaal emotionele ontwikkeling, mediaopvoeding, hygiëne en de bescherming tegen de zon vallen hieronder.

### **3.11 Waarden en normen**

De tijd waarin we leven en de cultuur waar we deel van uitmaken, evenals het sociale milieu waarin we zijn opgegroeid of waarin we leven, alsook onze levensomstandigheden, bepalen sterk onze ideeën en visie over het opvoeden. Het kind is in interactie met die omgevingsfactoren. Opvoeden is stimuleren geven aan die interactie en dat op een zodanige wijze, dat het kind weerbaar en zelfstandig wordt en actief kan deel nemen aan die maatschappij. Kinderen moeten de kans krijgen om zich de waarden en normen eigen te maken van de samenleving waarvan zij deel uitmaken.

Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van de kinderen voortdurend een rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen, dingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. Zo is bijvoorbeeld de norm behorende bij de waarde 'respect hebben voor elkaar', dat pesten, schelden en slaan niet worden toegestaan.



De pedagogisch medewerkers proberen deze normen en waarden over te brengen op de kinderen. Dit doen zij op een “passieve” en “actieve” manier. De ‘passieve’ manier; zelf altijd in hun gedrag het goede voorbeeld geven en bewust zijn van hun houding naar de kinderen, naar de collega’s en ouders. De “actieve” manier is, waarbij pedagogisch medewerkers letterlijk met de kinderen communiceren over waarden en normen. En waarbij zij kinderen in hun gedrag stimuleren om volgens deze waarden en normen te handelen, het ze eigen maken. Op de actieve manier laat de pedagogisch medewerker ook aan een kind merken dat zij het kind ook daadwerkelijk respecteert.

**Waarden en normen die binnen Happy Kids uitgedragen worden zijn:**

**Respect voor de autonomie;** Ruimte geven aan eigen initiatieven, ideeën, wensen, zelf laten onderzoeken, respecteren wie hij is en wat hij wil en de keuzes die hij maakt. Een kind mag fouten maken. Een kind heeft zijn eigen manier, zijn eigen tempo.

Wij gaan uit van deze eigenheid van het individu, dit betekent dat wij ook uitgaan van individuele interesses, ontwikkelingsniveau, behoefte en welbevinden. Een kind wil serieus genomen worden met zijn talenten, behoefte en interesse. Door actief luisteren, inleven, afspraken na komen, duidelijk zijn, eerlijk zijn en fouten durven toegeven, hierdoor nemen we kinderen serieus.

Binnen Happy Kids is er een over het algemeen een vrije keus om ergens aan mee te doen. Wij activeren en stimuleren kinderen wel. Uiteraard kan het voorkomen bv. in het geval van een uitstapje dat kinderen hier geen zin in hebben. Hier zal hij dan wel aan deel moeten nemen anders kan zo iets voor de meerderheid niet door gaan. Wij zullen dit het kind wel uitleggen, en het kind alsnog motiveren en stimuleren om mee te gaan.

**Respect hebben voor elkaar;** Dit houdt in dat kinderen elkaar niet pesten, slaan, duwen, uitschelden etc... Dat kinderen elkaar helpen, troosten, complimentjes geven, belonen, op hun beurt wachten, iemand anders uit laten praten. Dat kinderen iets beleefd vragen. Dat kinderen lief zijn voor elkaar, samen spelen en samen delen, dat kinderen niet van elkaar af pakken, maar vragen, dat kinderen eerlijk zijn en samen conflicten op lossen. Pedagogisch medewerkers geven hier weer het goede voorbeeld naar elkaar, naar de ouders en de kinderen. De pedagogisch medewerker bemiddelt, legt uit, ondersteunt, troost en beloont de kinderen om deze waarden en normen aan te leren. De pedagogisch medewerker moet hierbij duidelijk zijn over wat wel en niet mag, waarschuwt, negeert of corrigeert. Wij spreken het kind/ouder of collega aan op zijn gedrag en niet op wie hij is. Wij leren kinderen ook voor zich zelf op te komen, leren hen stop te zeggen en bij de ander om hier begrip en respect voor te hebben.

**Respect voor natuur en materiaal;** goed met dieren omgaan, ze geen pijn doen en goed verzorgen. Bijvoorbeeld de omgang met de kippen en het konijn op Happy Kids. De pedagogisch medewerker kan uitleggen dat kinderen de kip wel mogen aaien maar niet aan de veren moeten trekken. Of een spin moeten kinderen niet doden omdat ze nuttig zijn. Dit geldt het zelfde voor bomen en planten, als kinderen ze kapot maken dan gaan ze dood. De pedagogisch medewerkers kunnen uitleggen dat dit

niet fijn is voor de plant. Afhankelijk van de leeftijd kunnen de pedagogisch medewerkers kijken hoe diep ze hierop in gaan.

Respect voor materiaal komt terug in o.a. het volgende; dat kinderen bezittingen van een ander niet stuk maken, dat ze zuinig zijn op hun eigen en andermans spullen. Dat kinderen niet op de bank springen en niet met speelgoed gooien etc. Na gebruik het speelgoed leren opruimen. En dat kinderen zorg dragen voor hun omgeving.

### **Omgaan met verschillende culturen**

Onze visie op het opvoeden met de verschillen in waarden en normen en culturele achtergrond. Nederland heeft een samenleving die bestaat uit mensen met verschillende culturele achtergronden. Dit toont zich in verschillen in levensovertuiging, geloof, gezinssamenstelling, afkomst uit stad, platteland of buitenland. Pedagogisch medewerkers stellen zich open voor andere culturen en zijn zich bewust van de diversiteit in de samenleving. Leren omgaan met deze samenleving betekent dat kinderen moeten leren met deze verschillen tussen mensen om te gaan. De pedagogisch medewerker zal binnen het team en met de ouders bespreken hoe in de praktijk omgegaan zal worden met verschillen in waarden en normen. Dit houdt geen aanpassen in, maar inpassen. Dat geldt voor ouders en pedagogisch medewerkers en dat is een wederzijds proces. De pedagogisch medewerker zal individueel en als team de eigen waarden en normen over opvoeding steeds ter discussie stellen, om daarmee inzicht te krijgen in het eigen gedrag en opvattingen en de eventuele vooroordelen die daarmee samenhangen in relatie tot andere culturen. Een pedagogisch verantwoorde opvang die in het verlengde staat van de thuissituatie, vergt goed overleg met de ouders. Openheid en wederzijds respect staan daarin centraal. Andere ideeën over opvoeding moeten bespreekbaar zijn en pedagogisch medewerkers en ouders kunnen zo leren met de verschillen om te gaan en oog te hebben voor overeenkomsten. Zo wordt er bijvoorbeeld rekening gehouden met wensen van ouders ten aanzien van eten (bv geen varkensvlees i.v.m. hun geloofsovertuiging).

Het is belangrijk om de aanpak van de taalontwikkeling van een tweetalig kind af te stemmen met de ouders. De Nederlandse taal is de voertaal binnen Happy Kids. Bij tweetaligheid van het kind wordt er in het Nederlands met het kind gesproken.

### **3.12 Grenzen stellen.**

Regels worden niet halsstarrig toegepast. Rekening wordt gehouden met het ontwikkelingsniveau van het kind. Bovendien vraagt elke situatie een eigen aanpak. Een kind dat vaak grenzen aftast, wordt anders benaderd dan een kind dat voor het eerst een regel negeert. Als er van een regel wordt afgeweken, wordt de reden uitgelegd. Kinderen worden gestimuleerd om zich verbaal te uiten en pedagogisch medewerkers tonen het voorbeeld. Uitleg is ook belangrijk om te zorgen dat het kind de regels begrijpt. Door de regels weet het kind tot hoever het mag gaan en het ervaart wat er gebeurt als het de grenzen overschrijdt. Door kinderen aan te spreken op wat zij doen, leren zij de consequenties van hun gedrag.

### **Corrigeren ongewenst gedrag**

Soms neemt ongewenst gedrag eerder af door het negeren van negatief gedrag gekoppeld aan het belonen van positief gedrag. Belonen gebeurt door complimenten te geven. Belonen heeft minder effect als er veel tijd is verstreken tussen de daad en de beloning. Hier houden de pedagogisch medewerkers rekening mee. Als een kind de afgesproken grenzen overschrijdt, kan het nodig zijn voor een pedagogisch medewerker om het gedrag te corrigeren. De pedagogisch medewerker maakt een bewuste afweging om het gedrag te negeren, een alternatieve oplossing te zoeken of het gedrag te corrigeren op een manier die binnen de belevingswereld van het kind past en niet het zelfvertrouwen van het kind ondermijnd.

Pedagogisch medewerkers zijn consequent. Als zij iets zeggen, zorgen zij ervoor dat het daadwerkelijk gebeurt. In principe gaat de pedagogisch medewerker naar het kind toe zodat zij haar stem niet hoeft te verheffen. Door lichaamstaal (streng kijken) kan een kind begrijpen dat het gecorrigeerd wordt zonder dat de stem wordt verheven. Er kunnen zich echter situaties voordoen waarbij het in het belang van de veiligheid is om een kind stemverheffing te waarschuwen, bijvoorbeeld als de pedagogisch medewerker een kind aan het verschonen is en zij ziet een gevaarlijke situatie aan de andere kant van het lokaal.

Is er reden om het kind nader aan te spreken, dan gaat de pedagogisch medewerker zo snel mogelijk naar het kind toe. Wat de pedagogisch medewerker zegt om het kind te corrigeren heeft ook effect op het oordeel dat een kind van zichzelf heeft. Het kind wordt niet gekleineerd. Bijvoorbeeld tegen een peuter die anderen kinderen slaat wordt niet gezegd: 'Je lijkt wel een baby.' De pedagogisch medewerker zorgt dat het gedrag en niet het kind wordt afgekeurd. De pedagogisch medewerker laat blijken dat zij het kind, ondanks zijn gedrag, nog lief blijft vinden. Dit versterkt de eigenwaarde van het kind. Na correctie van het ongewenste gedrag praat de pedagogisch medewerker met het kind. Begrijpt het wat er is gebeurd? Begrijpt het dat de pedagogisch medewerker niet (meer) boos is?

Soms kan het kind kort apart worden gezet. Het kind wordt nooit buiten het gezichtsveld van de pedagogisch medewerker geplaatst. Er worden geen lijfstraffen toegepast (zoals tikken).

Wanneer het kind gedrag vertoont dat vaak gecorrigeerd wordt, dan kaarten pedagogisch medewerkers dit aan tijdens de werkbegeleiding. Ouders worden hier uiteraard ook in betrokken.

### **3.13 Sociale contacten onderling**

In de babygroep trekken kinderen naar elkaar toe. Zij imiteren het gedrag van elkaar en zoeken op een zeer eenvoudige manier contact met elkaar (volgen met de ogen en achter elkaar aan kruipen). Vanaf de peutertijd ontstaan vriendschappen.

Een sfeer wordt gecreëerd waarin kinderen leren om respect te hebben voor elkaar. Kinderen kunnen veel aan elkaar hebben, maar zij kunnen elkaar ook onderdrukken. Zij worden gestimuleerd om duidelijk aan elkaar te maken wat zij wel en niet willen. Kinderen leren bij onderlinge conflicten voor zichzelf op te komen en te onderhandelen. Bij conflicten kan de pedagogisch medewerker ruimte geven om zelf naar oplossingen te zoeken. Alleen als dit niet mogelijk is of als een kind dreigt het onderspit te delven, kan de pedagogisch medewerker ingrijpen.

Pedagogisch medewerkers geven het voorbeeld hoe er met elkaar wordt omgegaan. Pedagogisch medewerkers zijn zich te allen tijde bewust van hun voorbeeldfunctie. Kinderen imiteren. Pedagogisch medewerkers houden hier rekening mee bij hun taalgebruik en hun houding bij de activiteiten waaraan de kinderen deelnemen. Ook als pedagogisch medewerkers onderling praten, houden zij rekening met de kinderen die meeluisteren. Een kind kan een voorkeur ontwikkelen voor een bepaalde pedagogisch medewerker. Soms is deze gekoppeld aan hoe vaak hij de pedagogisch medewerker ziet. Vanuit het kind bekeken is dit begrijpelijk. Een pedagogisch medewerker gaat hier professioneel mee om. Als een pedagogisch medewerker een voorkeur heeft voor bepaalde ouders of kinderen, mag en zal zij dit niet tonen.

### 3.14 Verdriet en troosten

Kinderen krijgen de ruimte om hun emoties te tonen. Soms is een kind boos, omdat het een conflict heeft. Soms is een kind verdrietig: omdat een kind aan het wennen, een 'slachtoffer' is van het gedrag van een ander kind. Kinderen met verdriet krijgen ook de ruimte om aan te geven of zij getroost willen worden. Kinderen die hun tranen wegslikken worden gestimuleerd om hun emoties te uiten door het kind op zijn/haar gemak te stellen en vragen te stellen. Verdriet wordt bespreekbaar gemaakt door bijvoorbeeld te benoemen wat de pedagogisch medewerker ziet: 'mama, gaat weg, vind je het erg dat mama weggaat?' in plaats van te zeggen "niet huilen, mama komt toch terug." Pedagogisch medewerkers waken ervoor dat zij niet de emoties van kinderen invullen.

Om kinderen te troosten is het bieden van geborgenheid het belangrijkste. Het kind op schoot nemen bijvoorbeeld. Soms door de drukte moeten pedagogisch medewerkers kinderen even laten huilen, maar het is belangrijk dat kinderen weten dat de pedagogisch medewerker er toch is. De pedagogisch medewerker benoemt dit naar het kind: "ik help even dit kindje en dan kom ik bij jou" en gaat altijd terug naar het kind. De pedagogisch medewerker blijft het kind volgen.

Bij baby's wordt met ouders veel overleg gevoerd over hoe er wordt omgegaan met huilen, over slaapgewoonten enzovoort. In principe laten wij kinderen niet lang huilen. Als een baby in de slaapkamer huult, gaan de pedagogisch medewerkers altijd eerst kijken voordat zij besluiten wat zij gaan doen. Sommige kindjes huilen direct nadat zij door een medewerker op de slaapkamer worden gelegd, in dit geval weet de medewerker waarom het kind huult. De medewerkers schatten in waarom kinderen huilen en besluiten dan te handelen. Er kunnen zich echter wel situaties voordoen waarin er wordt afgesproken met de ouders om het kind kort te laten huilen (bijvoorbeeld kind in slaap huilen)

### 3.15 Het eigen lichaam

Jonge kinderen kijken en voelen hun lichaam. Zij vinden het fijn om bloot te zijn en kennen nog geen schaamte. Schaamte groeit naarmate het kind ouder wordt en het zelfbewustzijn en het lichaam zich ontwikkelen. Voor volwassenen zijn het lichaam en de seksualiteit van kinderen **vaak** omgeven met veel taboes. Bovendien verschillen normen en waarden tussen de verschillende culturen die bij Happy Kids vertegenwoordigd zijn. Open communicatie tussen ouders en pedagogisch medewerkers is belangrijk zodat het kinderdagverblijf regels kan opstellen waarmee het personeel en de ouders

om kunnen gaan. Bijvoorbeeld, wel of niet naakt in het zwembadje. Happy Kids heeft besloten dat kinderen een zwemluier om krijgen als ze hier zwemmen. Happy Kids heeft voor bepaalde gedragingen een gedragscode opgesteld.

#### **Hoofdstuk 4 - Ouders betrekken bij de opvang**

Om de twee leefwerelden van het kind op elkaar aan te laten sluiten overleggen ouders en pedagogisch medewerkers. Er moet sprake zijn van een uitwisseling van informatie. Alleen als ouders weten wat er in een groep gebeurt, kan er sprake zijn van gedeelde opvoeding. Vanaf het wennen tot het vertrek naar de basisschool, hebben pedagogisch medewerkers een sturende rol bij de oudercontacten.

##### **4.1 Intakegesprek**

Nadat de ouder het oriëntatie gesprek heeft gehad en gekozen heeft voor de opvang van hun kind binnen Happy Kids volgt er een intakegesprek. Tijdens dit intakegesprek kan het kind de ouder(s) en de pedagogisch medewerker/mentor elkaar leren kennen. Er worden verschillende punten die betrekking hebben op het beleid van Happy Kids doorgesproken via een vastgesteld intake formulier. Verder worden er vragen gesteld die betrekking hebben op het kind; hoe ervaart de ouder het kind in de thuissituatie, het slaap en eetritme, het inschrijfformulier wordt doorgenomen. Ouders krijgen ook allerlei formulieren mee die informatie geven over de opvang. Voor bepaalde afspraken dienen ouders formulieren te ondertekenen. (bijv. toestemming om foto's te maken etc.). Ouders krijgen ook de gelegenheid om vragen te stellen over het beleid van Happy Kids. Als laatste krijgen de ouders een rondleiding door de groep waar het kind komt en worden er wen-momenten afgesproken.

##### **4.2 Wennen**

Tijdens het wennmoment kan het kind en de ouder(s) wennen aan de groep. De pedagogisch medewerkers hebben de gelegenheid om het kind te leren kennen. Wennen vereist zorgvuldigheid, omdat dit de basis legt voor het verdere verloop van de opvang.

Wennen vindt plaats via het afgesproken protocol: In principe is er één wennmoment voor baby's onder een half jaar en zijn er twee voor de kinderen ouder dan een halfjaar zijn, er zijn ook twee wennmomenten voor kinderen die binnen Happy Kids doorstromen naar een andere groep, bijvoorbeeld naar de peutergroep of de BSO.

Iedereen heeft een wenperiode nodig, maar de duur is afhankelijk van het kind. Kinderen worden langzaam vertrouwd gemaakt met het dagritme, de regels en gewoonten van de groep. De ouders zijn zelf niet aanwezig bij dit wennmoment. Eerlijkheid tussen pedagogisch medewerkers en ouders is altijd belangrijk. Dit geldt ook voor de wenperiode. Als het kind het moeilijk heeft, moeten ouders dat weten. Kinderen krijgen de ruimte om een plaats te vinden in de groep en een relatie op te bouwen met andere kinderen en met de pedagogisch medewerkers. Alle emoties zijn mogelijk bij het wennen. Het kind kan verdriet hebben wegens het afscheid nemen. Het kan angst hebben voor de

groep of het kan juist (over)enthousiast worden door de aanwezigheid van zoveel speelgoed en speelvriendjes.

De pedagogisch medewerker zal het kind ondersteunen in zijn wenperiode.

Het einde van de wenperiode hoeft nog niet te betekenen dat het kind zich helemaal op zijn gemak voelt in de groep. Het kind is pas gewend als het een plaats in de groep heeft. Voor sommige kinderen duurt dat langer. Pedagogisch medewerkers zijn hier alert op. Wij gaan ervan uit dat alle kinderen uiteindelijk een plek voor zichzelf vinden op het dagverblijf. Het welbevinden van het kind staat voorop.

Zien de pedagogisch medewerkers echter dat dit na een lange periode niet het geval is, dan kan het in het belang van het kind zijn om de plaatsingsovereenkomst te verbreken. De directie is verantwoordelijk voor dit besluit. Alvorens een dergelijk besluit te nemen dient de directie overleg te voeren met de pedagogisch medewerkers en dient zij met de ouders te spreken.

#### **Extern wenbeleid:**

Kinderen die nieuw instromen bij Happy Kids kunnen maximaal twee keer boventallig komen wennen op de stamgroep. De externe wen-afspraken worden door het kantoor personeel met de ouder besproken en schriftelijk bevestigd.

**Intern wenbeleid:** ofwel doorstromen naar de peutergroep of BSO.

In het Convenant Kwaliteit Kinderopvang en Peuterspeelzalen is over het intern wenbeleid opgenomen dat de beroepskracht-kind ratio tijdens het wennen tussen beide groepen tijdelijk kan worden losgelaten. Een kindje kan ten allen tijde terug naar de eigen stamgroep. De wenaafspraken worden door de groepsleiding met de ouder besproken en schriftelijk bevestigd.

Per groep kunnen er maximaal twee kinderen wennen. Bij voorkeur één kind tegelijk wennen.

Uitzondering; indien niet anders mogelijk bv. met een tweeling.

De duur van het wennen is aansluitend twee uur op wisselende dagen: in de ochtend van 9.30-11.30 uur en in de middag van 14.30-16.30 uur.

#### **4.3 Mentorschap**

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Voor de BSO is de mentor het aanspreekpunt ook voor de kinderen.

De mentor volgt de ontwikkeling van het kind en brengt dit o.a. in kaart via het kind volgsysteem. Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van het kind. De ouders worden tijdens de intake of wanneer hun kind naar de volgende groep gaat op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. Dit kunnen ouders terug vinden in het Konnect ouderportaal.

De mentor nodigt de ouders uit voor de jaarlijkse 10-minuten gesprekken, zorgt dat er drie maanden evaluatieformulieren en het overdrachtsformulier Basisschool aan de ouders worden gegeven en zij

zorgen voor de overdracht naar de basisschool. Op het moment dat het kind doorstroomt naar de BSO van Happy Kids dan zorgt de mentor voor een overdracht naar de BSO. Indien nodig vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals (met toestemming van de ouders).

### **Overdracht naar de basisschool externe BSO**

Zoals aangegeven zorgt de mentor voor het overdrachtsformulier dat bedoeld is voor de Basisschool/ externe BSO. Dit formulier wordt aan de ouders meegegeven met als doel deze aan de school over te dragen. Een ouder bepaald of zij dit uiteindelijk overdragen. Dit is het standpunt van de oudercommissie. Over het algemeen verloopt de ontwikkeling van de kinderen die uitstromen bij Happy Kids zonder bijzondere bevindingen. Op het moment dat wij inschatten dat het voor het kind en de school van meerwaarde is dat deze informatie overgedragen wordt naar de school (BSO) zullen wij ons extra inspannen. Wij proberen de ouder te overtuigen dat het zinvol is ons overdrachtsformulier aan school te overhandigen. Wij vragen de ouder dan om toestemming dit formulier en eventueel aanvullende informatie (bijv. over logopedie of andere observaties, hetzij via het kindvolgsysteem of door samenwerkingspartners gemaakte verslagen) te delen met de school. Wij vragen de ouder evt. ook om toestemming telefonisch contact te hebben met de school om eventueel punten toe te lichten. Wij kunnen vanuit de wet AVG deze informatie niet zonder toestemming van ouders overdragen aan de school/BSO. Indien de ouder geen toestemming verleend om deze specifieke informatie over te dragen dan zal ook hier een ouder voor moeten tekenen. Aangezien de kinderen van Happy Kids doorstromen naar alle scholen binnen de gemeente Ede is het voor Happy Kids onmogelijk om met iedere school aparte afspraken te maken. Wij gaan ervan uit dat de ouder dit formulier aan de basisschool overdraagt.

Voor kinderen die doorstromen naar de BSO van Happy Kids vindt een warme overdracht plaats. Ouders verlenen toestemming door hiervoor een toestemmingsformulier te ondertekenen. Dit wordt met de ouder vastgelegd tijdens de intake.

Indien ouders het wensen kunnen zij een rapportage ontvangen van het kindvolgsysteem. Zij dienen dit aan te vragen. Wij versturen dit dan per email.

### **Individuele behoeftes van het kind**

Door het volgen van de ontwikkeling van het kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeftes van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeftes van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig gesignaleerd.

#### 4.4 Doorstromen

Kinderen stromen rond de 2 jaar door naar de peutergroep. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de ontwikkeling van het kind. Als een kind overgaat naar een nieuwe groep, vindt opnieuw een wenperiode plaats voor kind en ouder. De pedagogisch medewerker van de babygroep brengt het kind naar de nieuwe groep. In overleg tussen de twee groepen worden er twee datums voor het wennen afgesproken. Er vindt tevens een schriftelijke overdracht tussen de groepen plaats. De nieuwe groep ontvangt deze overdracht voordat het kind op deze groep gaat wennen. Hierin staan de bijzonderheden van het kind op dat moment. Tevens gaat de verzamelde informatie vanuit het ouderportaal mee met het kind naar de volgende groep. De medewerker bespreekt de 2 wenmomenten met de medewerker op het kantoor. Dit om er voor te zorgen dat wen-afspraken afgestemd kunnen worden zodat er rekening gehouden kan worden met het aantal kinderen op een groep.

De pedagogisch medewerkers besteden ook aandacht aan de ouders. Zij moeten vertrouwen krijgen in de nieuwe pedagogisch medewerkers. Ouders krijgen een brief met informatie over de peutergroep, de wenafspraken en een afspraak voor kennismaking met de pedagogisch medewerker(s) van de nieuwe groep. De pedagogisch medewerkers dragen er zorg voor dat de ouders hierin worden betrokken. De bedoeling van deze kennismaking is om de ouders te informeren over de verschillen in de groep en er wordt verteld hoe de dagindeling op een peutergroep is, tevens krijgen ze een rondleiding in de nieuwe groep, net zoals kort na plaatsing. Dit geldt ook voor de doorstroom naar de BSO van Happy Kids. Er vindt een warme overdracht plaats.

#### 4.5 Afscheid nemen

Als het kind de groep binnenkomt, begroet de pedagogisch medewerker het kind en de ouder. Zij maakt duidelijk dat het kind en de ouder welkom zijn in de groep en stelt, bijvoorbeeld vragen om een gesprek te openen. Op dit moment volgt er een informatie overdracht plaats. Bij het afscheid, neemt de pedagogisch medewerker het kind over van de ouder. Kinderen hechten aan een vast patroon bij het afscheid nemen. Het kind voelt zich opgenomen in de groep. Zijn dag op het dagverblijf begint. Het moment van afscheid nemen is voor alle partijen duidelijk. Voor het kind is het belangrijk dat het weet dat zijn ouder weggaat en later terugkomt.

#### 4.6 Informatie overdracht tijdens haal- en breng momenten

Pedagogisch medewerkers en ouders wisselen informatie uit tijdens de overdracht over praktische zaken zoals halen en brengen, eten en slapen. Daarnaast kunnen pedagogisch medewerkers profiteren van informatie over hoe het kind zich thuis gedraagt. En ouders willen zicht krijgen op hoe hun kind binnen de groep is. Pedagogisch medewerkers en ouders kunnen onder andere informatie uitwisselen over hoe de dag is verlopen, maar ook over:

- \* Hoe het kind zich ontwikkelt;
- \* Het sociale gedrag van het kind;
- \* Bijzondere voorvallen op het dagverblijf of thuis;
- \* **Afstemming in handelen.**



Ouders en pedagogisch medewerkers zijn afhankelijk van de informatie die zij van elkaar krijgen. De groep is geen eiland dat afgesloten is voor ouders. Een ouder krijgt ruimte om vragen te stellen en met opmerkingen te komen. Soms zijn ouders de Nederlandse taal niet (helemaal) machtig. Het is een uitdaging voor de pedagogisch medewerker om te zorgen dat deze ouders ook goed geïnformeerd worden over hun kinderen. Het is de verantwoordelijkheid van de pedagogisch medewerkers om het contact op gang te krijgen en te houden. Daarbij hoort een positieve beroepshouding. Pedagogisch medewerkers stellen zich niet voorop in gesprekken. De ouder en het kind zijn het belangrijkste. Bij klachten over anderen worden de ouders doorverwezen naar de betreffende persoon of naar de directie. Happy Kids heeft een klachtenprotocol en is aangesloten bij de Geschillencommissie voor kinderopvang. Informatie hierover ontvangen de ouders tijdens de intake. Pedagogisch medewerkers nemen alle verzoeken van ouders serieus. Per situatie wordt gekeken naar de haalbaarheid en indien nodig wordt naar een compromis gezocht. Richtlijn is dat het mogelijk moet zijn binnen de grenzen van de groep en dat de groep (inclusief het betrokken kind) er geen nadeel van ondervindt. Tevens moet het gevraagde passen binnen het beleid van Happy Kids.

#### **4.7 Oudergesprekken/10-minutengesprekken**

Ouders en pedagogisch medewerkers kunnen elkaar spreken bij het halen en brengen. Voor meer diepgang in de contacten kunnen er oudergesprekken worden aangevraagd of kunnen de ouders deelnemen aan de jaarlijkse 10-minutengesprekken. Een keer per jaar worden de ouders door de mentor uitgenodigd voor dit 10 minutengesprek en wordt er gesproken over het welbevinden en bepaalde algemene ontwikkelingsgebieden van het kind. Dit onder andere met behulp van het kind volgsysteem. Indien er bijzonderheden zijn in de ontwikkeling van een kind (ook vanuit de ouders) dan wordt er over het algemeen niet gewacht op de jaarlijkse 10 minutengesprekken maar zal de mentor van het kind de ouder eerder uitnodigen.

Ouders worden uitgenodigd voor de jaarlijkse 10-minuten gesprekken. Het kind wordt geobserveerd met het kindvolgsysteem als hij/zij 5, 10, 15, 20, 26, 32, 38 en 44 maanden is.

Doel van deze oudergesprekken/10 minutengesprekken zijn:

- \* De ontwikkeling/welbevinden van het kind bespreken. (Hierbij wordt gebruik gemaakt van het kindvolgsysteem: Doen, Praten, Bewegen & Rekenen.)
- \* Vormgeven aan gedeelde opvoeding door informatie-uitwisseling;
- \* Een kans te geven voor pedagogisch medewerkers of ouders om te spreken over problemen en/of om vragen te stellen.

#### **4.8 Ouderavonden**

Ouderavonden zijn bedoeld om informatie te geven over pedagogische onderwerpen, de dagindeling of over andere beleidszaken van Happy Kids. Ouderavonden kunnen ook gebruikt worden om de opvatting van ouders over onderwerpen te vernemen. Er vindt minimaal één “thema” ouderavond per twee jaar plaats.

#### **4.9 Schriftelijke informatie: Happy Kids werkt met een ouderportaal en een digitaal schrift.**

Op de baby groepen wordt van ieder kind onder 1 jaar een persoonlijk verhaaltje geschreven. Hierin schrijven de pedagogisch medewerkers dagelijks de bijzonderheden op over het kind, te denken aan fles- en slaaptijden, maar ook eventuele bijzonderheden met betrekking tot de stemming van het kind e.d. Er worden tevens foto's evt. video's geplaatst in het digitale schrift die betrekking hebben op de opvang. Foto's en filmpjes worden uiteraard met toestemming van de ouders geplaatst. Dit digitale schrift is bedoeld als een aanvulling op de haal- en brengcontacten en de oudergesprekken en is tevens een heel leuk naslagwerk voor later.

Voor kinderen vanaf 1 jaar schrijven we dagelijks een algemeen verhaal van activiteiten die meerdere kinderen mogelijk hebben beleefd. Af en toe wordt er een persoonlijk stukje geschreven. Er worden ook verschillende foto's/ video's geplaatst zo wordt een activiteit voor ouders ineens heel levendig. Tussendoor of als het kind afscheid neemt van Happy Kids kan de ouder de gegevens van het portaal downloaden opslaan en bewaren.

Ouders kunnen zelf ook schrijven in dit digitale schrift. Via dit ouderportaal worden ouders ook op de hoogte gehouden via nieuwsberichten of nieuwsbrieven. Er is ook een berichtenfunctie waarbij de medewerkers de mogelijkheid hebben om één of meerdere ouders te berichten. Ouders kunnen ook een bericht sturen via dit portaal. In het portaal staan gegevens over het kind en afspraken die zijn gemaakt met de ouders. Bijzonderheden zoals een allergie en dergelijke worden hier ook vermeld. Zo zijn alle pedagogisch medewerkers op de hoogte over belangrijke zaken rondom het kind. In het portaal staat ook beschreven wie de mentor is van het kind. Onder mijn vestiging zit een informatiepagina waar ouders beleidsmatige informatie kunnen vinden en speciale formulieren kunnen downloaden. Tijdens de intake ontvangen de ouders informatie over het Konnect ouderportaal.

#### **4.10 Evaluatie momenten:**

Bij Happy Kids willen wij graag weten hoe de ervaringen met Happy Kids zijn, zodat wij weten of de ouders tevreden zijn over onze dienstverlening en of we nog punten kunnen veranderen of verbeteren. Wij hebben een evaluatie moment na 3 maanden op de babygroep, peutergroep en indien zij 3 maanden op de BSO aanwezig zijn. De vragen gaan over de eerste indruk naar aanleiding van o.a. de informatieverstrekking, de wenperiode, het omgaan van pedagogisch medewerkers met het kind, het contact met de pedagogisch medewerker etc.

Als het kind 4 jaar is geworden en naar de basisschool gaat vindt een eindevaluatie plaats. Naast de bovengenoemde punten, wordt teruggekeken op de periode dat het kind op het dagverblijf heeft doorgebracht. Ouders worden gevraagd naar hun mening over de opvang en de dienstverlening van Happy Kids. Dit gebeurt schriftelijk via een eindevaluatieformulier.

Het kind krijgt ook een overdrachtsformulier voor de basisschool. Hierin staan bevindingen van dat moment over de ontwikkeling van uw kind. Deze kunnen ouders overdragen naar de basisschool.

#### **4.12 Flexibele opvang**

Naast de reguliere opvangmogelijkheden heeft Happy Kids ook flexibele/ extra opvangmogelijkheden.

Bij Happy Kids streven we ernaar dat de meerderheid van de kinderen een vast rooster heeft. Wij sluiten maar een paar flexibele contacten af. Dit om de continuïteit voor de kinderen zoveel mogelijk te waarborgen. Kinderen die flexibel zijn hebben twee stamgroepen (met als basis één vaste stamgroep). Ouders vragen 1 maand van te voren aan op welke dagen zij hun kind geplaatst willen hebben wij geven per mail een terugkoppeling op welke groep het kind geplaatst kan worden, de vaste stamgroep heeft hierbij de voorkeur. Ieder kind heeft bij Happy Kids naast de stamgroep maximaal 1 andere groep. Voor alle flexibele kinderen of ruilingen of extra dagen geldt dat plaatsing alleen plaats vindt mits er plaats is op de groep, de BKR regeling wordt gehanteerd. Indien er geen plaats is op de eigengroep plaatsen wij alleen een kind op de andere groep indien de ouder hier schriftelijk toestemming voor geeft. Op de website kunt u meer informatie vinden over de flexibele mogelijkheden bij Happy Kids.

#### **4.13 Stagiaires**

Naast het team van gediplomeerde pedagogisch medewerkers heeft Happy Kids stagiaires op de groep. Deze stagiaires maken deel uit van het team en worden begeleid door gediplomeerde medewerkers; de stagebegeleiders. Happy Kids profileert zich als een professioneel en deskundig leerbedrijf voor leerlingen, die de opleiding tot pedagogisch medewerker volgen en tegelijkertijd als potentieel werkgever. Tevens blijft Happy Kids op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vakgebied en het hierop afgestemde scholingsbeleid en kan zij hierop haar eigen beleid eventueel bijstellen. Happy Kids draagt als kinderopvang en BSO organisatie de zorg voor kwalitatief goed geschoold personeel en hecht daarbij belang aan deskundige begeleiding van de beroepspraktijk. Een stagiaire is een lerende en eventueel toekomstig werknemer waar in geïnvesteerd moet worden. Het verlenen van een stageplaats is investeren op de lange termijn.

Iedere stagiaire komt eerst langs voor een kennismakingsgesprek met de stage coördinator. We willen er zeker van zijn dat de stagiaire past in ons team. Voor aanvang van de stage wordt een stage-overeenkomst gesloten. Iedere stagiaire dient voor aanvang van de stage een actuele Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan te kunnen tonen en wordt gekoppeld aan onze organisatie. Stagiaires worden ingezet als een aanvulling op de beroepsleidsters, en worden dus niet als vervanging ingezet. Over het algemeen eindigt de stage na de periode zoals in de stageovereenkomst is afgesproken. Een stage zal verlengd worden als de doelen niet zijn bereikt. Alle stagiaires worden ingezet conform de voorwaarden van de CAO Kinderopvang.

#### **Happy Kids werkt met de volgende stagiaires:**

Wij plaatsen over het algemeen met stagiaires pedagogisch medewerker niveau 3 en/of 4 die minimaal 1 heel schooljaar komen stagelopen. HBO stagiaires zijn ook welkom (hooguit 1 per schooljaar). Incidenteel plaatsen wij met niveau 2 (hooguit 1 per schooljaar).

Snuffel-stagiaires zijn alleen welkom indien dit bekende van de medewerkers zijn, of kinderen die in het verleden op Happy Kids hebben gezeten. Dit zijn vaak stages die Max. twee weken duren. Daar wij de kinderen niet te veel verschillende gezichten bloot willen stellen, accepteren wij per jaar maar een heel beperkt aantal snuffelstagiaires.

**Afspraken met betrekking tot omgang, verantwoordelijkheden en betrokkenheid:**

- **Omgang:** De stagiaire heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. In de eerste weken stelt de stagiaire zich persoonlijk voor aan ouders en collega's. Tevens hangt hij/zij bij de deur van de groep een foto met tekst waarin hij/zij zichzelf voorstelt, dit stuurt zij voor haar eerste stagedag ook naar het kantoor, dit wordt ook geplaatst in de nieuwsbrief.
- **Beroepsgeheim:** Voor afspraken omtrent gedragsregels kan de stagiaire de beroepscode raadplegen. Als de stagiaire voor schoolopdrachten gebruik wil maken van foto's of namen van kinderen, dient de stagiaire hiervoor, toestemming aan de ouders te vragen. Er mag in schoolopdrachten vrij met fictieve namen worden gewerkt.
- **Verantwoordelijkheid:** Om ook echt iets te kunnen leren, krijgt de stagiaire de nodige verantwoordelijkheden, met daarbij de ruimte voor het stellen van vragen en het uitvoeren van taken.
- **Betrokkenheid:** De stagiaire wordt betrokken bij het team. De stagiaire is niet aanwezig tijdens het teamoverleg, tenzij dit vanuit de opleiding voor het maken van een opdracht nodig is. Wel wordt de stagiaire door de praktijkbegeleider op de hoogte gehouden van relevante informatie besproken tijdens teamoverleggen. De praktijkbegeleider houdt bij het overdragen van deze informatie rekening met de wet op de privacy.
- **Oudercontacten:** De schriftelijke overdracht, observaties en het voeren van oudergesprekken worden niet door de stagiaire gedaan. Wanneer dit voor een opdracht vanuit de opleiding wordt vereist, zullen deze werkzaamheden i.o.m. en onder toezicht en begeleiding van de praktijkbegeleider worden uitgevoerd. Voorafgaand wordt er toestemming aan de desbetreffende ouders gevraagd. Telefonische contacten mogen alleen door de stagiaire worden gevoerd indien er vooraf toestemming is gegeven door de praktijkbegeleider.
- **Uitstapjes met kinderen:** Tijdens uitstapjes met kinderen wordt de stagiaire ook als boventallig ingezet.

**Verwachtingen en taken van een stagiaire:**

- Wij hanteren een proeftijd van 1 maand, mocht blijken dat een stagiaire niet goed functioneert of niet aansluit bij Happy Kids, dan zullen wij binnen deze maand de overeenkomst beëindigen.
- In de eerste week begint de stagiaire met observeren en voorzichtig contact leggen met de kinderen, tevens bekijkt zij de beleidsmap van Happy Kids. Wekelijks besteed zij minimaal een half uur aan het lezen van al dit beleid. Zij noteert de vragen die door het lezen naar boven komen en bespreekt deze in met de praktijkbegeleider.

- Een stagiaire zal het hele jaar op dezelfde dagen/tijden stagelopen. Indien hier een wijziging in komt dan zullen de stagiaire en praktijkbegeleider dit samen overeenkomen.
- De stagiaire draait mee in het dagelijks ritme van het kinderdagverblijf en voert voldoende werkzaamheden uit. Dit moet uiteraard aansluiten bij het opleidingsniveau. En aansluiten bij de ontwikkeling van de stagiaire. Leren gebeurt in stapjes.
- De stagiaire heeft nog geen verantwoordelijkheden voor de kinderen, uiteraard wel over haar eigen leerproces.
- De stagiaire mag nooit alleen op de groep staan. Niet alleen openen en sluiten. Geen medicijnen toedienen of temperaturen.
- De stagiaire mag indien de vaste pedagogisch medewerkers aanwezig zijn de telefoon opnemen mits dit hen is geleerd. De pedagogisch medewerker volgt of dit juist gebeurt en geeft tips of neemt de telefoon over.
- De stagiaire mag zonder toezicht/controle geen kinderen op bed leggen.
- De stagiaire staat altijd onder toezicht oog van een pedagogisch medewerker.
- Er wordt van de stagiaire verwacht dat deze veilig, hygiënisch en ergonomisch werkt.
- Stagiaires worden boventallig ingezet.

Happy Kids heeft een stagebeleid dat zich op iedere groep bevindt.

## Hoofdstuk 5 - De uitdaging van de groep

Spelen is een manier om de wereld te ontdekken en te ordenen. Kinderen oefenen met wat zij kennen uit de wereld van volwassenen (poppen aankleden, eten koken). Zij experimenteren met de mogelijkheden van materiaal (zand en water, papier en verf). Happy Kids is ingesteld op de behoeften van kinderen om zich spelenderwijs te uiten, zowel individueel als in groepsverband.

### 5.1 Inrichting van de ruimte

Het kinderdagverblijf is een kinderwereld waarin alles functioneel is ingericht om het speelplezier te bevorderen.

Bij de inrichting wordt gelet op de volgende zaken:

- Het lokaal is kindgericht qua opstelling, bereikbaarheid van speelgoed en keuze van materiaal.
- Het lokaal heeft ruimte voor verschillen in stemming en behoeften. Het biedt zowel veiligheid als uitdagingen.
- Het lokaal is overzichtelijk, zowel voor kinderen, pedagogisch medewerkers als voor ouders.
- Er wordt bewust omgegaan met kleur, stimulerend waar nodig en rustig waar vereist (bijvoorbeeld in de slaapkamer).
- Verschillen in behoefte qua leeftijd komen tot uitdrukking in de groep. Er is bijvoorbeeld voldoende gelegenheid voor baby's om in contact te komen met elkaar en met pedagogisch medewerkers. Kruipen en lopen kan worden gestimuleerd. Baby's kunnen worden betrokken bij de groep.
- Het lokaal is uitnodigend voor ouders. Ouders voelen zich welkom. Zij kunnen ook even bij de pedagogisch medewerkers en de kinderen zijn bij halen en brengen en kunnen het kind overdragen aan de pedagogisch medewerker of aanzetten tot spel of tijdens het halen nog zien spelen.
- Het buitenterrein nodigt uit tot onderzoek. Er is variatie in speelaanbod. Kinderen hebben de kans te klimmen, klauteren, fietsen, rennen en zich te verstoppen of terug te trekken. Het is veilig en goed afgeschermd. Tegelijkertijd geeft het uitdaging waardoor kinderen kunnen ontwikkelen. Een bepaalde mate van "bewuste onveiligheid" dient aanwezig te zijn. Denk bijvoorbeeld aan los materiaal takken/ boomstammen die kinderen kunnen verplaatsen.

### 5.2 Keuze van speelgoed

De speelgoedkeuze is medebepalend voor hoe het kind zich uit. Het speelgoed is:

- multifunctioneel en uitnodigend voor de fantasie. Door het speelgoed in hoeken op te stellen, geef je orde aan in de groep. De hoeken zijn echter niet zo strikt dat kinderen niet in hun fantasie speelgoed een andere bestemming kunnen geven;
- gevarieerd om de verschillende aspecten van de ontwikkeling te stimuleren. Kinderen kunnen het spelmateriaal hanteren. Het speelgoed past bij de ontwikkelingsstadia van de

kinderen in de groep. Er is voldoende evenwicht voor kinderen tussen makkelijk en moeilijk en tussen rustig en druk spelen. Ook kosteloos materiaal kan dienen als speelgoed;

- herkenbaar voor alle kinderen, van alle culturen. Maar er mag voor het kind ook onbekend speelgoed zijn om de leefwereld van het kind te vergroten. Het speelgoed geeft ook de mogelijkheid om situaties “uit het leven” na te bootsen. Het wordt niet seksueel specifiek aangeboden. Al het speelgoed is voor jongens en voor meisjes.
- Er is een bewuste keus gemaakt in toegankelijk speelgoed en speelgoed wat de kinderen moeten vragen of aangeboden krijgen. Dit zorgt ervoor dat niet al het speelgoed overal in de ruimte ligt zodat het onoverzichtelijk, onrustig en onveilig wordt. Kinderen leren hierdoor ook hun behoefte aan te geven. Maar krijgen tegelijkertijd ook uitdaging aangeboden.

### 5.3 Opvang in een groep

Het kind zoekt een plaats voor zichzelf in de groep. Tijdens vrij spel kan het kind een plaats veroveren. Door het georganiseerde aanbod zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat het kind bij de groep wordt betrokken. De groep biedt veel uitdagingen.

Kinderen leren sociale vaardigheden: delen van speelgoed en aandacht, omgaan met regels en conflicten. Zij zien voorbeelden bij het zoeken van oplossingen. De pedagogisch medewerker leidt dit in goede banen. Waar nodig biedt zij individuele aandacht. Alle kinderen krijgen gelijke kwalitatieve aandacht. Wat de pedagogisch medewerker voor ogen staat, is dat het kind zich in de groep welkom voelt en vooral geprezen wordt voor wat het kan en wat het doet. Het kind heeft het gevoel dat het bij de groep en de pedagogisch medewerker hoort en geaccepteerd wordt. Het individu staat centraal. Alle kinderen in de groep zijn uniek. Er wordt bewust aandacht geschonken aan het versterken van de eigenwaarde (o.a. positief zelfbeeld) van de kinderen. De babygroep kan worden gekenmerkt door de individuele aandacht die de pedagogisch medewerkers besteden aan de behoeften van de kinderen. In de peutergroep heeft het groepsproces meer aandacht. Dit wil echter niet zeggen dat er geen sprake is van een groepsproces in de babygroep of dat individuele aandacht in de peutergroep ontbreekt. Het is de taak van de pedagogisch medewerkers om de groep (evt. kleine groepjes) (en de individuele kinderen) te begeleiden. Zij geven ruimte aan kinderen om vrij te spelen. Samen kan het speelgoed worden verkend. Waar nodig geven pedagogisch medewerkers grenzen aan en nemen kinderen in bescherming, zodat elk kind voldoende ruimte krijgt.

### 5.4 De dagindeling

De dagindeling wordt bepaald door de behoefte van kinderen om te eten en te slapen. Daarbij komen een aantal rituelen die vaste momenten van de dag markeren. Bij het afscheid nemen, samen drinken, brood/ fruit eten na de middagslaap, voorlezen of zingen voor of na het eten komen elke dag dezelfde rituelen terug. Gezamenlijke momenten bieden gezelligheid en rust. Voor het kind is de sfeer op dat moment belangrijker dan het doel van het samenzijn. Bij gezamenlijke momenten houden pedagogisch medewerkers rekening met wat kinderen aankunnen. Bijvoorbeeld bij het bepalen van de tijdsduur van de lunch wordt rekening gehouden met hoelang kinderen in staat zijn om op een stoeltje te blijven zitten. Bij de lunch eet iedereen samen, pedagogisch medewerkers en kinderen. Met 'pedagogisch mee-eten' geven pedagogisch medewerkers het voorbeeld voor het

omgaan met eten en met regels aan tafel. Pedagogisch medewerkers dragen door hun eigen voorbeeld normen en waarden over rond het eten. Bovendien draagt pedagogisch mee-eten ook bij aan de sfeer in de groep. Kinderen vanaf ongeveer 1 jaar laten we alvast wennen aan het dagritme van de peutergroep.

### **Dagindeling:**

#### **Babygroep (0-2 jaar):**

Rust en regelmaat vinden wij belangrijk op de babygroep. De kinderen hebben allemaal hun eigen ritme en wij gaan daar in mee. Dit betekent dat wij inspelen op de individuele behoefte van het kind. Zij bepalen de structuur. Wij proberen zo goed als mogelijk het ritme van thuis te volgen en stemmen dit dan ook met de ouders af. Zodra een kind 1 jaar wordt volgen wij steeds meer “zoals wij dit noemen” het ritme van de peutergroepen.

Een dag op de babygroep wordt gevuld met eten, drinken, slapen, ontdekken en ontwikkelen. Er worden verschillende activiteiten en materialen aangeboden passend bij de ontwikkeling van de kinderen. Tevens spelen/ wandelen we buiten. De groep bevindt zich op de eerste verdieping en heeft ook een eigen dakterras. De kinderen maken ook wel eens gebruik van de beneden tuin of centrale hal beneden.

#### **Globale dagindeling babygroep:**

7.30 uur tot 9:30 uur Ontvangst kinderen en ouders. Kinderen die er zijn mogen vrij spelen.

9.30 uur tot 10.00 uur In de kring wordt bijvoorbeeld gezongen/ gelezen/ feest gevierd. We drinken thee / water en eten een cracker/rijstwafel/tarwe koekje etc.

\*verschonen, kinderen die twee keer slapen gaan naar bed.

10.00 uur tot 11.30 uur Tijd voor activiteiten/ buitenspelen.

11.30 uur tot 12.00 uur Boterham en drinken aan tafel.

\*verschonen en evt. uitkleden tevens ophaalmoment voor de ochtend kinderen tussen 12.00 uur en 13.00 uur en tussen 13.00 uur en 13.15 uur is het breng moment voor de middag kinderen.

12.30 uur Middagslaapje en de kinderen die niet slapen gaan spelen op de groep.

Kinderen worden rond 14.15/ 14.30 uur wakker.

\*aankleden en verschonen.

Plus minus 14.30 uur. Kinderen krijgen drinken, fruit en rauwkost aangeboden. Aan tafel zingen we liedjes, lezen we een boekje etc.

Kinderen die twee keer slapen gaan naar bed.

Plus minus 15.00 – 16.00 Activiteiten/ buitenspelen.

\*Opruimen en verschonen

16.10/16:15 mogelijkheid voor kinderen om warm te eten, tevens rest van de kinderen ook water en rijstwafel/tarwe koekje/cracker.

Vanaf 16.00 uur tot 18.30 uur worden de kinderen opgehaald. Vanaf 18.00 werken de twee babygroepen samen.



### **Peutergroep (2-4 jaar):**

Bij de peuters werken wij volgens een vast dagritme (dit begint dus al bij de dreumesen op de babygroep) De peutergroep bevindt zich op de benedenverdieping en grenst direct aan hal en de beneden tuin.

In de ochtend tot 8.00 uur vangen wij de peuters gezamenlijk op in de centrale speelhal. Om 8.00 start het opendeurenbeleid tot 9.00 uur. Alle kinderen gaan na 9.00 uur naar hun eigen stamgroep en dan volgt de rest van het dagritme. De tijden in de globale dagindeling kunnen weleens iets afwijken. Dit komt dan door een bepaalde activiteit of gebeurtenis. Er wordt bijvoorbeeld een feestje gevierd en daarna nog een boek voorgelezen. Door het interactief lezen kan dit wel eens uitlopen. Vandaar dat wij praten van een vast dagritme en geven wij qua tijd een globale indruk van de dagindeling.

Niet alle activiteiten die wij doen worden weergegeven in het dagritme. Deze activiteiten staan verder beschreven in het pedagogisch beleid. En bepaalde activiteiten kunnen ook op een later tijdstip plaats vinden. Bijvoorbeeld het voorlezen verplaatst zich naar de middag.

### **Globale dagindeling peuters:**

7.30 uur tot 8.00 uur samenvoegen van de peutergroepen op de centrale hal tot 8.00 uur.

8.00 uur tot 9.00 uur Opendeuren beleid (fietsen, glijden, vrij spel op de groepen die de deur open hebben, Puk activiteiten, spelen in de hoeken, lezen, puzzelen, dieren eten geven, planten water geven etc.)

9.00 uur tot 9.30 uur Spelen op de groep, gezamenlijk opruimen en aan tafel gaan.

9.30 uur tot 10.00 uur In de kring wordt bijvoorbeeld gezongen/ gelezen/ feest gevierd/ een Puk activiteit gegeven of het zonnetje van de dag wordt besproken. Of er vinden gesprekje plaats over allerlei dingen, over wat de kinderen bezighoudt, het weer, het thema waar we mee bezig zijn. Het kan van alles zijn. We drinken thee / water en eten een cracker/ rijstwafel, tarwe koekje etc.

\*verschonen

10.00 uur tot 11.30 uur Tijd voor activiteiten/ buitenspelen.

11.30 uur tot 12.00 uur Boterham en drinken aan tafel.

\*verschonen en evt. uitkleden tevens ophaalmoment voor de ochtend kinderen tussen 12.00 uur en 13.00 uur en tussen 13.00 uur en 13.15 uur is het breng moment voor de middag kinderen.

12.30 uur Middagslaapje en de kinderen die niet slapen gaan spelen op de hal (soms buiten) en krijgen daar ook activiteiten aangeboden en drinken water.

Plus minus 14.00 uur terug naar de groep. Kinderen worden rond 14.15/ 14.30 uur wakker.

\*aankleden en verschonen.

Plus minus 14.30 uur Na het slapen krijgen de kinderen drinken, fruit en rauwkost aangeboden. Aan tafel zingen we liedjes, lezen we een boekje etc.

Plus minus 15.00 – 16.30 Activiteiten/ buitenspelen.

\*Opruimen en verschonen

16.30 mogelijkheid voor kinderen om warm te eten, tevens rest van de kinderen ook water en cracker. Vanaf 16.00 uur tot 18.30 uur worden de kinderen opgehaald. In de tussentijd gaan de

peutergroepen op wisselende tijden naar de hal en wordt er nog gespeeld en er wordt eventueel een activiteit aangeboden. Vanaf 17.30 uur zijn alle peuters op de hal en worden de groepen samengevoegd. Tussendoor wordt de overdracht naar de ouders gedaan.

#### **Verlengde opvang**

Vanaf 7.00 uur is verlengde opvang mogelijk bij HK, dit moeten ouders van te voren aanvragen. Kinderen van zowel de babygroep als de peutergroep worden gezamenlijk tot 7.30 uur opgevangen op de centrale hal. Er is dan 1 pedagogisch medewerker aanwezig om deze kinderen op te vangen, volgens de BKR. Dit geldt ook van de tijd na 18.30 uur de groepen worden dan samengevoegd. Er worden niet meer dan 5 kinderen rond deze tijd opgevangen. Vanaf 7.30 gaan de kinderen van 0-1jaar naar de eigen baby-ukkengroep.

#### **5.5 Andere ruimtes dan de groep / verlaten de stamgroep**

Kinderen zijn ook wel eens in een andere ruimte dan de stamgroep. Happy Kids kenmerkt zich o.a. door de ruime speelhal. Onze speelhal wordt dagelijks op meerdere momenten van de dag als extra activiteiten ruimte van de groep gebruikt door de medewerkers en kinderen. Peuters kunnen hier lekker fietsen, kring dansjes maken, rennen, een uitgezet parcours volgen etc. Zij kunnen hier spelen tijdens het opendeuren beleid in de ochtend, tussen de middag als de kleine peutertjes slapen en aan het einde van de dag. Verder kan een groep de speel hal ook reserveren, om daar met een deel van de groep activiteiten met de kinderen te doen. Denk aan activiteiten voor 3plus kinderen of activiteiten die te maken hebben met VVE Uk & Puk.

De kinderen kunnen ook lekker buiten spelen, als het weer het toelaat, proberen wij dagelijks even buiten te spelen. Hierbij wordt ook gekeken naar de behoefte van de kinderen, als zij heerlijk vrij aan het spelen zijn of met een activiteit bezig, dan kunnen de pedagogisch medewerkers er ook voor kiezen om even niet naar buiten te gaan. Verder gaan de pedagogisch medewerkers met een groep kinderen wel eens naar het Maanderzand, de speeltuin, bos, of kinderboerderij. Happy Kids werkt met het protocol **veiligheid bij uitsapjes** en met het protocol **vermissing**.

## **Hoofdstuk 6 - Het kind in de groep**

Kinderen hebben behoefte aan structuur via de dagindeling, het hanteren van rituelen en het stellen van regels en grenzen. De structuur is een houvast voor het kind en geen keurslijf.

### **6.1 Groepssamenstelling**

Wij hebben gekozen voor een groepssamenstelling waarbij de baby's en peuters van elkaar gescheiden zijn. Wij hebben twee Babygroepen, drie peutergroepen en één BSO groep. De babygroep is van 0 tot  $\pm 2$  jaar en de peutergroep is van  $\pm 2$  tot 4 jaar.

De fase van het over gaan zit rond de 2 jaar en is afhankelijk de doorstroommogelijkheden naar de volgende groep en van de ontwikkeling van een kind. Pedagogisch medewerkers hebben hier hun aandeel in, zij kunnen aangeven of een kind hier aan toe is.

Op de peutergroepen zitten maximaal 15 kinderen per twee pedagogisch medewerkers. Op de babygroepen zitten maximaal 14 kinderen per drie of vier pedagogisch medewerkers.

Bij Happy Kids kunnen 73 kinderen per dag geplaatst worden op de kinderopvang van 0 tot 4 jaar. In alle gevallen zorgen wij ervoor dat dit aantal niet wordt overschreden. Op de BSO (buitenschoolse opvang) kunnen 20 kinderen van 4 tot 12 jaar geplaatst worden, op deze groep zijn twee medewerkers werkzaam.

Happy Kids hanteert hierbij de pedagogisch medewerker-kind ratio (PKR). We hebben regelmatig stagiaires, die boventallig (dus als extra kracht) meedraaien op de groepen.

### **6.2 Waarom deze samenstelling?**

Een aparte baby-ukkengroep geeft meer rust en regelmaat. Ook kan de aandacht van de pedagogisch medewerkers ongestoord naar de jongere kinderen gaan zonder dat de oudere kinderen zich in de kou voelen staan en omgekeerd.

Veiligheid en hygiëne zijn beter te handhaven, Je hoeft niet bang te zijn dat baby's omver worden gelopen. Ook rondslingerend klein speelgoed is voor baby's niet veilig.

Toch hebben kinderen in een groep van 0 tot 2 en 2 tot 4 jaar ook vriendjes van andere leeftijden en spelen ze niet alleen op hun eigen niveau. Hierdoor vindt er veel afwisseling en het spel plaats en leren ze rekening houden met elkaar.

Doordat Happy Kids semi- verticaal werkt hoeven de kinderen maar één keer gedurende de opvang van groep te wisselen. Zowel de kinderen als de ouders kunnen hierdoor een hechte relatie opbouwen met de pedagogisch medewerkers.

Activiteiten kunnen door de verschillende leeftijdssamenstellingen makkelijker en veelvuldiger aangeboden worden.

De drie R's van Rust, Regelmaat en Reinheid zijn zeer belangrijke punten. Even belangrijk is de continuïteit van de relatie tussen de pedagogisch medewerker en de kinderen.

Tussen kind en pedagogisch medewerkers ontstaat een vertrouwensrelatie als basis waaruit het zichzelf en de wereld kan verkennen. Daarom vinden wij het belangrijk om een open situatie te creëren. Dat wil zeggen dat een kind niet alleen hoeft om te gaan met de kinderen en pedagogisch

medewerkers van zijn groep. Het is heel goed mogelijk dat een kind eens wil gaan kijken wat er in de andere groep gebeurt, het verkennen van zijn omgeving. Zo maken ze niet alleen kennis met andere kinderen maar ook met andere pedagogisch medewerkers. Zo beginnen we bijvoorbeeld in de ochtend bij de peutergroepen met een opendeur beleid. Kinderen kunnen zelf kiezen met welk speelgoed en welke vriendjes ze willen spelen. Zij kunnen kiezen voor rustig (bv. puzzel maken aan tafel) op de groep of drukker spel (bv. fietsen/ rennen) op de hal.

### **6.3 Samenvoegen van groepen**

In sommige situaties kan er voor gekozen worden om (stam)groepen samen te voegen.

Door het samenvoegen van groepen kinderen is er meer keus voor kinderen om samen te spelen met andere kinderen. Zo ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld aan kinderen van dezelfde leeftijd, aan kinderen met dezelfde interesse.

Doordat alle groepen gedurende de dag met een zelfde dagprogramma werken is de structuur en werkwijze op een (samengevoegde) groep min of meer gelijk. De continuïteit voor de kinderen is daarmee gewaarborgd.

Pedagogisch medewerkers van andere groepen zijn bekende en vertrouwde personen voor de kinderen, omdat op diverse momenten gedurende de dag/week bewust gekozen wordt voor het open deuren beleid.

Het samenvoegen van stamgroepen kan structureel zijn op een specifieke dag van de week, maar kan ook incidenteel voorkomen, bijvoorbeeld in vakantieperioden. De keus voor structureel samenvoegen van groepen wordt gemaakt als er sprake is van een lagere bezetting van groepen. Dat is bijvoorbeeld het geval op woensdag en vrijdag. De kinderen worden dan bijvoorbeeld de hele dag in de samengestelde baby- of peutergroep opgevangen door een (of meer) vaste pedagogisch medewerker(s).

Van 7.00 uur tot 7.30 uur biedt Happy Kids verlengde opvang aan. Deze kinderen worden samen gevoegd en in één ruimte (centrale hal) opgevangen 0- 4 jarigen zijn dan op dat moment samen gevoegd tot 7.30 uur. De bkr wordt toegepast.

De kinderen van de babygroep worden vanaf 7.30 uur in de eigen groep opgevangen (tenzij de groep de hele dag samenwerkt). Aan het einde van de dag om 18.00 uur worden de twee babygroepen samen gevoegd.

In verband met de BKR start op bepaalde dagen er van één groep een pedagogisch medewerker om 8:00 en deze werkt tot 17.30 of 18:00 uur (dit is afhankelijk van de BKR). Het komt dus voor dat er niet van alle drie de peutergroepen een pedagogisch medewerker aanwezig is voor 8.00 uur of na 1730 uur. De overdracht vindt dan plaats met een pedagogisch medewerker van een andere peutergroep.

De peutergroepen worden tot 8.00 uur structureel samen gevoegd en opgevangen in de centrale hal. Om 8.00 uur start het opendeurenbeleid tot maximaal 9.00 uur. Zie hiervoor de beschrijving van het open deuren beleid. Aan het einde van de dag vanaf 17.30 uur worden de peutergroepen samen gevoegd.

Tussen de middag gaan de peuters die niet van ongeveer 13.00 uur tot ongeveer 14.00 spelen op de hal, hier krijgen zij ook één of meerdere activiteiten aangeboden. De groepen worden op dit tijdstip samengevoegd. De medewerkers kunnen er ook voor kiezen om op de groep te blijven spelen of naar buiten te gaan. Er kan ook de keus worden gemaakt om een deel van de tijd op de hal te spelen en een deel van de tijd buiten of op de groep.

Deze keus wordt gemaakt op basis van het aantal kinderen, pedagogisch medewerkers of de activiteit die aangeboden wordt.

Incidenteel is er een verzoek van ouders om een kind in twee stamgroepen te plaatsen, bijv. omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde groep. In deze situatie is vooraf toestemming gegeven door de ouder.

De ouders worden tijdens het oriëntatiegesprek/intake geïnformeerd over deze mogelijke samenvoegingen en verlenen hun toestemming door het ondertekenen van het contract. Samenvoeging van groepen wordt gemeld aan de ouders (dit kan via de mail of via het ouderportaal.) In geval van een ruil of extra opvang dag op een andere stamgroep geven ouders schriftelijke toestemming via de mail.

Bij de samengestelde groep kan van de reguliere groeps grootte worden afgeweken, waarbij uiteraard wel altijd wordt uitgegaan van de vastgestelde kwaliteitsregels van de Wet Kinderopvang (Beroepskracht - Kind- Ratio = bkr).

Uitgangspunten bij het samenvoegen van groepen zijn:

- 1 Elk kind heeft een vaste stamgroep
- 2 Elk kind maakt naast zijn eigen stamgroep gebruik van maximaal één andere stamgroep
- 3 Bij het samenvoegen van groepen wordt de leeftijdsopbouw en bkr ratio gevolgd
- 4 Ouders worden bij plaatsing geïnformeerd over de eventuele samenwerking met de tweede stamgroep.
- 5 Op de peutergroep geldt een vaste-gezichtencriterium van maximaal drie medewerkers dat houdt in dat als een kind meerdere dagen komt dat het kind dan gekoppeld is aan maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers.
- 6 Aan elk kind in de leeftijd van 0 jaar worden maximaal 2 vaste gezichten toegewezen. Als de omvang van de stamgroep vraagt om de inzet van meer dan 2 pedagogische medewerkers, dan mogen maximaal 3 vaste pedagogisch medewerkers worden toegewezen als vast gezicht. Op Happy Kids wordt er op basis van de beroepskracht-kindratio met 3 of meer pedagogisch medewerkers gewerkt, er worden in dit geval maximaal 3 vaste gezichten toegewezen aan een groep met nul jarigen.
- 7 De groepen worden bij samenvoeging nooit opgedeeld/ gesplitst. Er wordt dus niet een deel van een groep samengevoegd met een (deel van een) andere groep

#### 6.4 Opendeuren Beleid

Happy Kids werkt met een opendeuren beleid. Kinderen kunnen hierdoor andere kinderen van andere groepen ontmoeten, uitdaging in een andere ruimte ervaren zodat zij niet de hele dag in dezelfde ruimte verblijven, “druk” (in de speelhal) en rustig spel (op de groep) kunnen ze afwisselen, ze leren andere medewerkers kennen. Wij zien dit als een verbreding van de wereld van een kind waarin het kind op dat moment meer keuze heeft voor gerichte activiteiten anders dan de activiteiten van de specifieke groep van het kind. Op een andere groep staat het speelgoed net weer even anders. Op de centrale speelhal kan drukker en meer beweeglijk spel (bv rennen en fietsen) plaats vinden.

Inhoudelijk ziet het opendeuren beleid er voor de peutergroepen als volgt uit: Twee peutergroepen doen de deur van de groep om 8.00 uur open (voor die tijd worden kinderen in de centrale hal opgevangen in een samengestelde groep), de medewerkers houden op de opengestelde groepen toezicht, één groep houdt de deur gesloten en houdt toezicht op de centrale speelhal. Dit rouleert per dag. Op de twee peutergroepen wordt een activiteit aangeboden, te denken valt aan puzzelen, lezen, duplo etc. dit overleggen de pedagogisch medewerkers onderling. Kinderen kunnen zich vrij bewegen, zij kunnen met al het speelgoed van de groepen spelen, of kunnen fietsen, glijden e.d. op de centrale hal. Tot uiterlijk (er wordt ook wel eens besloten eerder naar de groep te gaan) 9.00 uur kunnen de kinderen zich vrij over de ruimte bewegen, daarna gaat iedereen naar hun eigen stamgroep.

Op de babygroepen zetten ze de schuifdeur wel eens open zodat kinderen ook een kijkje kunnen nemen in een andere ruimte. Hierbij wordt goed gekeken naar de rust voor de kinderen. Indien dit onrustig wordt, omdat te veel kinderen naar de andere groep gaan, dan sturen medewerkers dit aan of sluiten de deur. De BKR blijft in dit geval op locatieniveau kloppen en is terug te voeren zijn naar de geldende BKR op groepsniveau.

#### 6.5 Drie-uursregeling:

Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang, kan worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio (bkr) gedurende maximaal drie uur per dag. Deze uren voor de afwijkende inzet kunnen op de dagen van de week verschillen, maar zijn wel iedere week hetzelfde. De uren dat mogelijk wordt afgeweken hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Voorwaarde is dat minimaal de helft van het op grond van de beroepskracht-kindratio vereiste aantal medewerkers wordt ingezet.

#### Kinderopvang (0-4 jaar):

Bij de kinderopvang is er w.b. de drie-uursregeling een verschil tussen de baby- en peutergroepen. Dit heeft te maken met pauzetijden/aantal kinderen die op de dag aanwezig zijn en de hierbij behorende bezetting van het aantal pm-ers op de groepen.

Bij de peutergroepen geldt het volgende m.b.t. de drie-uursregeling:

| Peutergroepen                               | Mogelijk afwijking bkr | Geen afwijking bkr |
|---------------------------------------------|------------------------|--------------------|
|                                             |                        |                    |
| 07.30-08.00 (evt. vanaf 07.00)              |                        | √                  |
| 08.00-08.45                                 | √                      |                    |
| 08.45-13.00                                 |                        | √                  |
| 13.00-14.30 (pauze-tijd twee keer 0.75 uur) | √                      |                    |
| 14.30-17.15                                 |                        | √                  |
| 17.15-18.00                                 | √                      |                    |
| 18.00-18.30 (evt. tot 19.00)                |                        | √                  |

Bij de peutergroepen worden de groepen van 7.30-8.00 uur en van 17.30-18.30 uur samengevoegd. Hierdoor zal er niet van de bkr worden afgeweken.

Bij de babygroepen geldt het volgende m.b.t. de drie-uursregeling:

| Babygroepen                              | Mogelijk afwijking bkr | Geen afwijking bkr |
|------------------------------------------|------------------------|--------------------|
|                                          |                        |                    |
| 07.30-07.45 (evt. vanaf 07.00)           |                        | √                  |
| 07.45-08.45                              | √                      |                    |
| 08.45-13.00                              |                        | √                  |
| 13.00-14.30 (pauze-tijd 3 keer 0.50 uur) | √                      |                    |
| 14.00-17.30                              |                        | √                  |
| 17.30-18.00                              | √                      |                    |
| 18.00-18.30 (evt. tot 19.00)             |                        | √                  |

Bij 3 pm'ers aanwezig op de groep zal de tussendienst beginnen om 07.45. Op het moment dat de bkr voor 3 medewerkers moet worden ingevuld werkt deze pm'er in beginsel tot 17.30, maar blijft in ieder geval tot er volgens de ratio afgeweken mag worden. Indien er 4 medewerkers op de groep staan dan werkt deze in beginsel van 8.45 uur tot 18.00 uur. Dit heeft dan niet met de ratio te maken met wat wij zelf aan extra kwaliteit willen bieden. Vanaf 18.00 worden de babygroepen samengevoegd. De medewerkers van de peutergroepen die tot 18.00 uur werken gaan pas naar huis als er zowel op de peutergroepen als op de babygroepen geen afwijking meer is in de bkr.

Bij Happy Kids wordt gewerkt met een registratiesysteem van Konnect. Binnen dit systeem wordt nauwkeurig aangegeven hoeveel kinderen er op een bepaald moment aanwezig zijn en hoeveel

pedagogisch medewerkers er vereist zijn. Voor Happy Kids wordt hierdoor heel eenvoudig inzichtelijk gemaakt wanneer er van de bkr wordt afgeweken.



## Hoofdstuk 7 - Uitgangspunten in de praktijk: zindelijkheidstraining als voorbeeld

Alle kinderen worden zindelijk. Soms gaat dat vanzelf. Soms zijn ouders en pedagogisch medewerkers samen lang bezig. Met zindelijkheidstraining is te illustreren hoe het werk in de groep samenhangt met onze pedagogische visie. In dit voorbeeld passeren de uitgangspunten de revue. Ook andere onderdelen van het pedagogische beleid kunnen op een soortgelijke wijze worden uitgewerkt.

- **Delen van opvoedingsverantwoordelijkheid met ouders**

Om te beginnen met zindelijkheidstraining moeten ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen gemotiveerd zijn. Overleg is nodig over wanneer er mee begonnen wordt en hoe. Pedagogisch medewerkers kunnen de ouders aangeven dat het kind al interesse toont voor het wc-tje: "Zullen wij eraan beginnen?" Spelenderwijs kan het kind al kennis maken met de rituelen van het naar het toilet gaan. Als ouders er thuis mee beginnen komen zij met het verzoek om het ook op het dagverblijf te doen. Het werkt vaak het beste als beide partijen dezelfde aanpak afspreken.

- **Zelfvertrouwen, eigenwaarde en respect**

Het kind voelt zich heel groot, omdat het op het wc-tje zit. Een pedagogisch medewerker prijst het kind (ook al blijft het wc-tje leeg). De pedagogische medewerker biedt het wc'tje aan, maar als het kind er niet op wil zitten, hoeft dat niet. De pedagogisch medewerker gaat het kind niet dwingen en kan zich inleven in kinderen die het niet leuk vinden om op het wc-tje te zitten.

- **Zelfstandigheid, zelfredzaamheid - tegenover - vertrouwdheid, geborgenheid en veiligheid**

Het kind mag zelf aangeven of het op het wc-tje wil zitten, kan er zelf op gaan zitten en er zelf afkomen. Het wordt gestimuleerd om dan zelf aan te geven wanneer het moet. Als er een ongeluk gebeurt wordt het kind getroost als het dat wil. Anders wordt er weinig aandacht aan geschonken. Een ongelukje kan gebeuren. Het potje wordt eventueel gebruikt als het kind de wc-tjes nog eng vindt.

- **De ontwikkeling van het kind**

**Emotioneel:** Allerlei emoties worden opgeroepen, zoals plezier, angst, waardering, loslaten van luijer, plas en poep.

**Cognitief:** Het kind legt het verband tussen oorzaak en gevolg. Het geeft gehoor aan aandrang. Het begrijpt waarvoor een potje is; hoe een toilet wordt doorgetrokken. Het leert zelf om aan te geven dat het 'moet'.

**Sociaal:** Sommige kinderen vinden 'samen plassen' gezellig. De pedagogisch medewerker reageert positief, stimulerend en enthousiast op het kind. Het kan zijn dat anderen ook bij de wc staan, die genieten mee in de sociale happening! Andere kinderen hebben juist behoefte aan privacy. Hier wordt dan rekening mee gehouden.

**Lichamelijk:** Het kind ontdekt het eigen lichaam en ziet het verschil tussen jongens en meisjes. Het kind leert aandrang te voelen en spieren te beheersen.

- **Signalering en uitwisseling**

Vaak gaat zindelijkheidstraining vanzelf. Sommige kinderen vinden het moeilijk om hun luier los te laten en zijn pas net voor hun vierde verjaardag zindelijk. Pedagogisch medewerkers hebben veel ervaring met zindelijkheidstraining. Als ouders daar behoefte aan hebben, kunnen de pedagogisch medewerkers, op basis van hun ervaring, ouders tips geven over hoe zij de zindelijkheidstraining anders zouden kunnen aanpakken. Als veel kinderen in de groep in deze fase verkeren, kunnen de pedagogisch medewerkers een avond organiseren over de thema. Zij kunnen zelf tips geven of, bijvoorbeeld, een spreker van het consultatiebureau uitnodigen.

## Hoofdstuk 8 - De oudercommissie

In een werksoort als kinderopvang is een goede communicatie een eerste vereiste. Het belang van het kind is gebaat bij goed overleg tussen ouders en groepsleiding. Voor de directie is het van belang te weten hoe bepaalde beleidsvoorstellen op de ouders overkomen. Beleid dat gedragen wordt door alle geledingen heeft niet alleen een breed draagvlak, maar ook de meeste kans van slagen. Daarbij moet echter onderkend worden dat Happy Kids en ouders op enkele punten vanuit verschillende belangen zaken voorstaan. De directie ervaart vaak een spanning tussen enerzijds pedagogische belangen en anderzijds bedrijfseconomische belangen. Een goede communicatie biedt hierin mogelijkheden voor compromissen. De communicatie tussen ouders en organisatie is onder meer geregeld middels de oudercommissie.

Happy Kids werkt nauw samen met een enthousiaste oudercommissie. Deze oudercommissie behartigt direct de belangen van de ouders met betrekking tot de opvang van hun kind en zal de ouders zo goed mogelijk vertegenwoordigen. Bij de opvang van kinderen draait het immers niet alleen om het kind, maar ook om de wensen van de ouders met betrekking tot hun kinderen. De oudercommissie tracht de kwaliteit van het uitvoerende werk te bewaken, namens ouders invloed uit te oefenen op het beleid van Happy Kids, de betrokkenheid van ouders te stimuleren en de communicatie tussen de medewerkers en ouders onderling te bevorderen.

De oudercommissie bestaat uit ouders die op vrijwillige basis een bijdrage leveren aan het beleid dat bij Happy Kids uitgevoerd wordt door adviezen te geven. De oudercommissie heeft wettelijke adviesbevoegdheden. Zo mag de oudercommissie advies uitbrengen over bijvoorbeeld:

- De wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het pedagogisch beleid / kwaliteitsbeleid
- Voedingsaangelegenheden in het algemeen
- Algemeen beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid en gezondheid
- Het aanbod van en werken met het VVE-programma
- Beleid met betrekking tot spel- en ontwikkelingsactiviteiten
- Vaststelling of wijziging van een klachtenregeling
- Prijswijzigingen
- Openingstijden

## **Nawoord**

Zoals in het voorwoord al genoemd is, is dit Pedagogisch Beleidsplan het resultaat van een cyclisch en dynamisch proces. Inzichten in de ontwikkeling - en ontplooiingskansen van kinderen worden voortdurend bijgesteld. Een zekere mate van 'modegevoeligheid' is binnen pedagogische stromingen niet vreemd. Daarnaast zal de keuze van aanpak enigszins afhankelijk zijn van de leiding die daar uitvoering aan moet geven.

De houding en vaardigheden van elke individuele pedagogisch medewerker geven de pedagogische uitgangspunten een persoonlijk karakter. Kinderopvang is ten slotte een werksoort in ontwikkeling. Dit pedagogisch plan zal een afgeleide moeten zijn van die ontwikkeling en daarop bijgesteld moeten kunnen worden, zonder dat daarbij de doelstelling en uitgangspunten worden losgelaten.